ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΕΝ ΛΕΙΨΙΑι.
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'.

ΤΟΜΟΣ Στ'. | *Συνδρομὴ ἀρχομένη ἀπὸ 1. Ἀπριλίου ἑκάστου ἔτους ἐτησία μὲν* | ΕΤΟΣ Στ'.
ΑΡΙΘΜ. 22 (142). | *φρ. χρ. 25 ἑξάμηνος δὲ φρ. χρ. 12½.* | τῇ 15/27. Φεβρουαρίου 1891.

Ο «ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ» ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΣ ΒΟΥΘ

ΙΔΡΥΤΗΣ ΤΟΥ «ΣΤΡΑΤΟΥ ΤΗΣ ΣΩΤΗΡΙΑΣ».

Μείδησις τῆς εἰς Γερμανίαν προσεχοῦς ἐλεύσεως τοῦ «στρατηγοῦ» Γουλιέλμου Βοῦθ, γενικοῦ ἀρχηγοῦ καὶ θεμελιωτοῦ τοῦ στρατοῦ τῆς σωτηρίας, ἑλκύει καὶ πάλιν ἰδιαζόντως τὴν γενικὴν προσοχὴν ἐπὶ τοῦ ἀξιοπεριέργου τούτου ἀνδρὸς καὶ ἐπὶ τοῦ ἔργου αὐτοῦ, ὅπερ διηνεκῶς προοδεῦον καὶ προκόπτον λαμβάνει ὁσημέραι εὐρυτέραν διάδοσιν. Αἱ ὁμολογουμένως μεγάλαι αὗται πρόοδοι καὶ ἐπιτυχίαι τοῦ «σωτηρίου στρατοῦ» ὀφείλονται βεβαίως εἰς τὴν ἀκατάβλητον ἐπιμονὴν καὶ καρτερίαν, μεθ' ἧς ὁ στρατὸς οὗτος ἐπιχειρεῖ καὶ διεξάγει τὸ προσηλυτευτικὸν καὶ ὄντως σωτήριον ἔργον του, ὑπὸ μηδενὸς ἐμποδίου ἀποθαρρυνόμενος καὶ μηδαμῶς ἀποκλίνων ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ἣν διεχάραξεν ἑαυτῷ πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ του. Ἡ πρώτη καὶ θεμελιώδης ἰδέα, ἐφ' ἧς ἑδράζεται ἡ αἵρεσις αὕτη τοῦ στρατοῦ τῆς σωτηρίας, εἶνε ὅτι πάντες οἱ ἄνθρωποι ὀφείλουσι νὰ ὑπακούωσιν εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ ὑποτάσσωνται εἰς τὸ θέλημά του· συγχρόνως δὲ καταπολεμεῖ ἡ αἵρεσις αὕτη τὰς καθεστώσας ἐκκλησίας ὡς ἀνικάνους νὰ προαγάγωσι τὴν πνευματικὴν καὶ τὴν ὑλικὴν εὐημερίαν τῶν πενήτων ἰδίᾳ, τὸν δὲ κυριώτατον αὐτῆς σκοπόν, ἤτοι τὴν ψυχικὴν σωτηρίαν ὅσον οἷόν τε πλείστων ἀπόρων καὶ δυστυχῶν ἀνθρώπων, ἐπιδιώκει διὰ ἱερουργιῶν μετὰ ψαλμῳδίας καὶ κηρύγματος, τελουμένων οὐ μόνον ἐν θεάτροις καὶ ἄλλοις ὁμοίοις ἱδρύμασιν ἀλλὰ καὶ ἐν ὑπαίθρῳ, ἐν ταῖς ὁδοῖς καὶ ἐν ταῖς δημοσίαις πλατείαις. Τὰ μέλη τῆς αἱρέσεως ἀπέχονται παντὸς οἰνοπνευματώδους ποτοῦ, διάγουσι βίον ἁπλούστατον καὶ λιτότατον, ἀποφεύγουσι πᾶσαν κοσμικὴν διασκέδασιν καὶ ψυχαγωγίαν, προσπαθοῦσι δι' ἀπαύστων θρησκευτικῶν ἀσκήσεων νὰ δαμάσωσι καὶ καταπνίξωσι πᾶν ψυχοφθόρον πάθος, καὶ πρὸ πάντων τὴν ὀργήν, — τὸ δὲ κάλλιστον καὶ ὑπὲρ πᾶν ἄλλο ἀξιέπαινον, ἀφοσιοῦνται μετὰ θαυμαστῆς προθυμίας καὶ αὐταπαρνήσεως εἰς τὴν περίθαλψιν καὶ θεραπείαν τῶν πενήτων, εἰς τὴν ἀνακούφισιν τῶν δυστυχῶν ἀπόρων, τῶν ὁποίων ἡ ἔνδεια οὐδαμοῦ ἀλλαχοῦ εἶνε, ὡς γνωστόν, τοσοῦτον φρι-

ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΣ ΒΟΥΘ.

κώδης ὅσον ἐν αὐτῷ τῷ Λονδίνῳ. — Ναὶ μὲν ὁ βέβηλος, ὁ θορυβώδης καὶ θεατρικὸς οὕτως εἰπεῖν τρόπος, μεθ' οὗ ἐπιδιώκουσι τὸν σκοπόν των, ἱερουργοῦντες καὶ κηρύττοντες δημοσίᾳ ἐν ταῖς ὁδοῖς καὶ ἐν ταῖς πλατείαις, ἐν τοῖς θεάτροις καὶ ἐν ἄλλοις βεβήλοις καταστήμασι, καίπερ δικαιολογούμενος ὡς μηδὲν ἄλλο σκοπῶν ἢ τὴν προσέλκυσιν ὅσον οἷόν τε μείζονος πλήθους, δύναται ὅμως νὰ κατακριθῇ εὐλόγως καὶ δικαίως, καὶ πράγματι κατεδικάσθη ἤδη ὑπὸ πολλῶν ὡς ἥκιστα εὐπρεπής, οὐχ ἧττον ὅμως πάντες ἀνομολογοῦσιν ὅτι ἐν Ἀγγλίᾳ ἡ ἰσχυρὰ αὕτη θρησκευτικὴ κίνησις τὰ μέγιστα συνετέλεσεν εἰς τὴν ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν σωτηρίαν τοῦ ἀναριθμήτου ἐκείνου πλήθους τῶν δυστυχῶν πενήτων, τῶν ὁποίων ἡ ἀθλιότης εἶνε ἀπερίγραπτος. Τὴν ὄντως σωτήριον ταύτην ἐνέργειαν τοῦ «στρατοῦ τῆς σωτηρίας» οὐδ' αὐτοὶ οἱ ἀσπονδότατοι ἀντίπαλοι τῆς αἱρέσεως ταύτης δύνανται νὰ ἀρνηθῶσιν.

Ὁ αὐτουργὸς καὶ θεμελιωτὴς τοῦ «στρατοῦ τῆς σωτηρίας» ὁ Γουλιέλμος Βοὺθ (William Booth) ἐγεννήθη τῷ 1829 ἐν Nottingham, ἔλαβε δὲ τὴν πρώτην αὐτοῦ θρησκευτικὴν ἀγωγὴν ἐν τῇ καθεστώσῃ ἐν Ἀγγλίᾳ ἐκκλησίᾳ, ἀλλ' ἤδη παῖς ἔτι ὢν μόλις δεκατετραετὴς ἐτράπη πρὸς τὴν αἵρεσιν τῶν Μεθοδιστῶν καὶ ἤρξατο ἀπὸ κοινοῦ μετά τινων ἄλλων νεανίσκων νὰ συγκαλῇ ἐν ταῖς πτωχοτάταις συνοικίαις τοῦ Λονδίνου θρησκευτικὰς συνελεύσεις καὶ πλήρης ἐνθουσιασμοῦ νὰ κηρύττῃ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἐν ὑπαίθρῳ, πολλάκις ἐν ὥρᾳ βροχῆς καὶ κακοκαιρίας. Ἐν ἡλικίᾳ μόλις 17 ἐτῶν, τῷ 1846, διωρίσθη κοσμικὸς ἱεροκῆρυξ, ἑπτὰ δὲ ἔτη βραδύτερον εἰσῆλθεν ἐπισήμως εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ὑπηρεσίαν χειροτονηθεὶς ἱερεὺς τῆς «Νέας τῶν Μεθοδιστῶν κοινότητος» ἐν Λονδίνῳ. Τὸ κήρυγμά του ἐτύγχανε τοσοῦτον ἐνθουσιώδους ἐπιδοκιμασίας, ὥστε τὸ συμβούλιον τῶν Μεθοδιστῶν πολλάκις ἐξαπέστελλεν αὐτόν ὡς Εὐαγγελιστὴν ἐν ἰδιαιτέρᾳ ἀποστολικῇ ὑπηρεσίᾳ, ἐν δὲ τῷ ἀξιώματι τούτῳ ὁ νεαρὸς ἱεροκῆρυξ ἔσχε μεγίστην καὶ ἔκτακτον ἐπιτυχίαν, πρὸ πάντων ἐν ταῖς μεγάλαις ἐμπορικαῖς καὶ βιομηχανικαῖς πόλεσι. Βραδύτερον ἐχρημάτισεν ἐπὶ ἓν ἔτος μόνιμος καὶ σταθερὸς ἱεροκῆρυξ ἐν Halifax καὶ ἐπὶ τριετίαν ἐν Gateshead τοῦ Derbyshire, ἔνθα ἐνυμφεύθη τὴν Αἰκατερίναν Mumford, ἥτις ὁμοίου τῷ συζύγῳ θρησκευτικοῦ ζήλου ἐμπεφορημένη παρουσιάσθη πολλάκις ὡς ἱεροκῆρυξ εἰς διαφόρους τόπους. Ἐπὶ τούτῳ δυσαρεστηθέντος τοῦ συμβουλίου τῶν Μεθοδιστῶν, ὁ Βοὺθ παρητήθη τοῦ ἀξιώματός του καὶ ἤρχισεν ἀπὸ τοῦ 1862 νὰ μεταβαίνῃ ἀπὸ τόπου εἰς τόπον ὡς ἀνεξάρτητος ἱεροκῆρυξ, μέχρις οὗ τῷ 1865 ἀφικόμενος εἰς Λονδῖνον εἰσέδυσεν εἰς τὰς μᾶλλον δυσφήμους καὶ ἐλεεινοτάτας συνοικίας τοῦ Λονδίνου καὶ ἱδρύων τὴν σκηνήν του ἐν ταῖς ὁδοῖς καὶ ταῖς πλατείαις ἤρχισε νὰ κηρύττῃ τὸ κήρυγμα τῆς μετανοίας εἰς τοὺς ἀπολωλότας καὶ ἀπεγνωσμένους. Ταχέως ἡ πυρετώδης αὐτοῦ εὐγλωττία κατώρθωσε νὰ διεγείρῃ καὶ ἐξανάψῃ τὰ πνεύματα, καὶ ἐντὸς ὀλίγου χρόνου συνηθροίσθη καὶ συνωθεῖτο περὶ αὐτὸν μέγα πλῆθος ἐνθουσιωδῶν ὀπαδῶν, προθυμουμένων νὰ συμμετάσχωσι τοῦ ἔργου καὶ τῆς ἀποστολῆς του. Ἐντεῦθεν ὁρμώμενος ὁ Βοὺθ ἐπεσκέφθη καὶ ἄλλας μεγάλας πόλεις καὶ πανταχοῦ εὗρεν ἀφ' ἑνὸς μὲν δριμυτάτους ἐπικρατὰς ἀφ' ἑτέρου ὅμως καὶ θερμοτάτους ὀπαδοὺς καὶ ὑπερμάχους τοῦ ἔργου του. Ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν του οἱ νέοι προσήλυτοι ἐνήργουν ἀκαμάτως τὴν σωτηρίαν αὐτῶν ἐνέργειαν μεταξὺ τῶν ἀπολωλότων καὶ ἀπεγνωσμένων, καὶ οὕτω τὸ ἔργον τῆς ἀναστάσεως, προαγόμενον ἔτι μᾶλλον τῇ ἀκαταπονήτῳ καὶ φιλανθρωποτάτῃ ἐνεργείᾳ τῆς ἐσχάτως ἀποθανούσης συζύγου τοῦ Βοὺθ, ἐλάμβανεν ὁσημέραι αὐξανομένην προκοπὴν καὶ διάδοσιν. Ἐκ τῶν μεγάλων τούτων ἐπιτυχιῶν ἐνθαρρυνθεὶς ἀπεφάσισεν ὁ Βοὺθ τῷ 1878 νὰ διοργανώσῃ σκοπιμώτερον καὶ μονιμώτερον τὸ ἀναρίθμητον πλῆθος τῶν ὀπαδῶν του, μιμούμενος πρὸς τοῦτο τὴν στρατιωτικὴν διοργάνωσιν ἐν πάσαις αὐτῆς ταῖς λεπτομερείαις, ἔκτοτε δὲ ἡ μὲν ἑταιρεία ἁπάντων τῶν ὀπαδῶν αὐτοῦ ὠνομάσθη «στρατὸς τῆς σωτηρίας» (Salvation Army), αὐτὸς δὲ ὁ Βοὺθ ἐτέθη ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ στρατοῦ, περιβληθεὶς τὸ ἀξίωμα «στρατηγοῦ». Ὁ πρεσβύτατος αὐτοῦ υἱός, ὁ Βράμουελλ Βοὺθ, ἐγένετο ἀρχηγὸς τοῦ γενικοῦ ἐπιτελείου· ὁ δευτερότοκος υἱός, ὁ Βάλλιγκτον Βοὺθ, ὅστις ἔλαβε τὴν ἀρχηγίαν τῶν ἐν Μαγχεστρίᾳ ὀπαδῶν, ἠσχολεῖτο περὶ τὴν μόρφωσιν ἀξιωματικῶν, οἵτινες ἔχουσι τὴν ὡρισμένην αὐτῶν στρατιωτικὴν ἱεραρχίαν καὶ διακρίνονται ὡς πρὸς τοὺς βαθμοὺς δι' ἰδιαιτέρων σημείων ἐν ταῖς στολαῖς αὐτῶν. Ὡσαύτως δὲ καὶ αἱ θυγατέρες τοῦ Βοὺθ ἀφιερώθησαν μετὰ τοῦ αὐτοῦ ζήλου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ στρατοῦ τῆς σωτηρίας. Ἡ πρεσβυτέρα αὐτῶν, ἡ Κάτη Βοὺθ, περιβεβλημένη τὸ ἀξίωμα «στρατάρχου» ἐξελέξατο τὴν Γαλλίαν καὶ τὴν Ἑλβετίαν ὡς ἔδαφος τῆς ἐνεργείας αὐτῆς, ἡ δὲ νεωτέρα μετὰ τοῦ συζύγου αὐτῆς ἐνεργεῖ ἐν Ἰνδίαις πρὸς διάδοσιν τοῦ στρατοῦ.

Αἱ ἐφημερίδες τοῦ «στρατοῦ τῆς σωτηρίας», «the war cry», «the little soldier» καὶ «the auxiliary» ἐκδίδονται καὶ διαδίδονται εἰς πολλὰς μυριάδας ἀντιτύπων, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν στρατιωτῶν τῆς σωτηρίας ἐν Εὐρώπῃ, Ἀμερικῇ, Αὐστραλίᾳ, Ἀσίᾳ καὶ Ἀφρικῇ ὑπερβαίνει κατὰ πολὺ τὰ δύο ἑκατομμύρια· τὰ ἐτήσια εἰσοδήματα ἀνέρχονται εἰς 10 ἕως 12 ἑκατομμύρια μάρκων, ἴση δὲ πρὸς τὸ ποσὸν τοῦτο ὑπολογίζεται καὶ ἡ ἀξία τῆς ἀκινήτου ἰδιοκτησίας τοῦ στρατοῦ τούτου.

ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΠΤΩΧΟΙΣ ΤΟΥ ΛΟΝΔΙΝΟΥ.

Ἐν τῷ σωρῷ τῶν ἐπιστολῶν, ὅστις σχηματίζεται καθ' ἑκάστην πρωΐαν ἐπὶ τῆς τραπέζης μου, εὑρίσκω τακτικῶς καὶ πλεῖστα ἀξιοπερίεργα ἔγγραφα, μεταξὺ τῶν ὁποίων οὐχὶ τὴν τέλευταίαν θέσιν κατέχουσιν αἱ παρὰ τῶν ἐπαιτῶν ἐπιστολαί. Ἐκ τῆς συλλογῆς τῶν τελευταίων τούτων ἔχω συναπαρτίσῃ ἤδη μικρόν τι μουσεῖον . . . —

Ἰδοὺ καὶ ἄλλο γράμμα διὰ τὸ μουσεῖόν μου, εἰπὸν κατ' ἐμαυτὸν μιᾷ τῶν τελευταίων ἡμερῶν, λαμβάνων εἰς χεῖρας τὸ πρῶτον ἐσφραγισμένον ἔγγραφον ἐκ τοῦ σωροῦ ἐκείνου. Τὴν φοράν ὅμως ταύτην ἠπατήθην. Ἡ ἐπιστολὴ εἶχεν ὡς ἑξῆς: «Ἐγκλείστως εὑρίσκετε συνάλλαγμα λιρῶν στερλινῶν — (εἴπετο ὁ ἀριθμὸς τῶν λιρῶν) —, τὰς ὁποίας ἐμπιστεύομαι εἰς ὑμᾶς, ὅπως τὰς

διανείμητε εἰς τοὺς πτωχοὺς τῶν ἀνατολικῶν συνοικιῶν τοῦ Λονδίνου, ἄνευ διακρίσεως θρησκεύματος καὶ ἐθνικότητος. Διατελῶ κ.τ.λ. Ν. Ν.»

Τὰ ποσὸν ἦτο σημαντικὸν καὶ ὡς εἰκὸς λίαν εὐπρόσδεκτον. Ἀπὸ πολλῶν ἤδη ἑβδομάδων ἔβλεπον καὶ ἤκουον πολλὰ περὶ τῶν πτωχῶν κατοίκων τοῦ ἀνατολικοῦ ἄκρου τῆς μεγαλοπόλεως, τῶν ὁποίων τὴν δυστυχίαν καὶ ἐλεεινότητα ἀφορήτως ἐδείνωσεν ὁ μακρὸς καὶ δριμύτατος χειμών. Ἐνῷ ἐγὼ ἀνεγίνωσκον τὴν ἐπιστολήν, κάτω ἐν τῷ προθύρῳ τῆς οἰκίας μου ἵστατο πυκνὸν πλῆθος ἐπαιτῶν, ἄλλοι δὲ ὅμιλοι βοήθειαν ζητούντων περιέμενον ἔξω ἐν τῇ ὁδῷ, μέχρις οὗ ἀνοιχθῇ καὶ δι' αὐτοὺς ἡ θύρα.

Ὅπως ἀνταποκριθῶ πρὸς τὴν θέλησιν τοῦ γενναίου καὶ φιλανθρώπου δωρητοῦ, ἐθεώρησα ὡς τὸ καταλληλότατον μέσον, νὰ ἐπιχειρήσω μετ' ἄλλων ὁμοφρόνων φίλων μου πορείαν τινὰ εἰς τὰ καλούμενα Σλούμ, ἵνα ἐπὶ τόπου καὶ ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως βεβαιούμενος περὶ τῶν ἀναγκῶν ἑκάστου ἐπιληφθῶ τῆς εἰς τοὺς πτωχοὺς διανομῆς τῶν χρημάτων. Ἀλλὰ τί εἶναι τὰ Σλούμ; Ἐν τῷ λεξικῷ εἰς μάτην προσπαθῶ νὰ εὕρω μετάφρασιν τῆς λέξεως ἔστω καὶ κατὰ προσέγγισιν ἀκριβῆ. Ἡ λέξις αὕτη σημαίνει τὸν ἐλεεινότατον καὶ φρικωδέστατον κυκεῶνα καλυβῶν, τρωγλῶν, στενῶν καὶ ῥυπαρῶν δρομίσκων, ὑπαίθρων αὐλισμάτων, κτλ., ἔνθα οἱ πενέστατοι τῶν πενήτων τοῦ Λονδίνου διάγουσι βίον ἀβίωτον καὶ οὐδενὶ θηρίῳ ἐπὶ τῆς γῆς ἐπιφθονον οὐδὲ ζηλωτόν.

Ταχέως εὗρον φίλους τινάς, προθύμους νὰ συμμετάσχωσι τῆς ἐκεῖσε πορείας μου, καὶ ἐναρξὶ τὸ ἀπόγευμα περιωδεύομεν ἀπὸ κοινοῦ τὰ μέρη ἐκεῖνα, ἔνθα κατὰ τὴν ἡμετέραν πεποίθησιν ἡ βοήθεια ἡμῶν ἦτο τὰ μάλιστα ἀναγκαία, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐργασία ἡμῶν βαρυτέρα τῶν ἡμετέρων δυνάμεων. Εἰσεχωρήσαμεν κατὰ πρῶτον εἰς τὴν στενὴν ἀγυιάν, τὴν καλουμένην Back Church Lane. Ἡ ὁδὸς αὕτη, καίπερ ἐμποιοῦσα χειρίστην ἐντύπωσιν διὰ τὰς ἐν αὐτῇ συσσωρευμένας ἀκαθαρσίας, τὰ ἐλεεινὰ παλαιοπωλεῖά της, τὰ δυσώδη καπηλεῖά της, καὶ διὰ τὰ στίφη τῶν ἐν αὐτῇ ῥυπαρῶν καὶ ῥακενδύτων παιδίων, δύναται ὅμως νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀριστοκρατικὴ ἐν συγκρίσει πρὸς ὅσα εἴδομεν βραδύτερον, κατὰ τὴν περατέρω πορείαν μας. Ἡ ὁδὸς αὕτη διακλαδοῦται ἑκατέρωθεν εἰς πολλοὺς στενωτάτους δρομίσκους, τῶν ὁποίων δὲν δύναται νὰ ὑπάρχῃ θλιβερώτερον καὶ οἰκτρότερον θέαμα ἐφ' ὅλης τῆς ὑφηλίου. Ἡ περιβόητος ὁμίχλη τοῦ Λονδίνου σπανιώτατα διασκεδάννυται ἐκ τῶν γωνιῶν τούτων. Ἤλθομεν εἰς τὴν ὁδὸν Cable Street, ἥτις ὡς συνοικία τῶν ναυτῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα Ratcliff Highway ἐκτήσατο θλιβερωτάτην φήμην, ἐνταῦθα δὲ σκοπὸς ἡμῶν εἶνε νὰ συνεννοηθῶμεν μετὰ τῶν ἀρτοπωλῶν, κρεωπωλῶν καὶ ἀνθρακοπωλῶν περὶ τῆς προμηθείας τῶν ἀναγκαίων διὰ τοὺς πτωχοὺς ἐμπορευμάτων των. Ἀλλὰ ποῦ νὰ διευθύνωμεν κατὰ πρῶτον τὰ βήματά μας; Ἱστάμεθα ὑποκάτω μιᾶς γεφύρας, ἄνωθεν τῆς ὁποίας διέρχεται ὁ σιδηρόδρομος. Ἐκ τοῦ βάθους ἑνὸς ἀπεριγράπτως ῥυπαροῦ καπηλείου ἐκπέμπεται ἀφόρητος δυσωδία ἱππείου κρέατος ὀπτοῦ. Ἡ γειτονία αὕτη δὲν εἶνε ἀκίνδυνος· διότι ὑπὸ τὴν πλησιεστάτην γέφυραν εὑρέθη πρὸ ἑνὸς ἔτους τὸ φρικωδῶς ἠκρωτηριασμένον καὶ σηπόμενον πτῶμα μιᾶς γυναικός, τῆς ὁποίας ἡ δολοφόνησις ἀδίκως εἶχεν ἀποδοθῆ εἰς τὸν διαβόητον γυναικοκτόνον Jack the Ripper. Ἐνῷ ἠποροῦμεν ποίαν ὁδὸν νὰ τραπῶμεν, εἴδομεν αἴφνης πρὸς ἡμᾶς κατευθυνομένην γραΐάν τινα, ἥτις μεθ' ὅλην τὴν ἡλικίαν της εἶχεν ὀρθίαν στάσιν, ἡ δὲ ὑπὸ τὰ καλύπτοντα τὴν κεφαλήν της ῥάκη προεξέχουσα χιονόλευκος κόμη παρεῖχεν αὐτῇ σεβασμίαν ὄψιν. Εἰς τοὺς πόδας ἔσυρεν ἡ γραῖα δύο ἄμορφα πράγματα, τὰ ὁποῖα πρὸ δέκα ἴσως ἐτῶν ἦσαν ἀνδρικὰ ὑποδήματα· τὰ λεπτότατα ῥάκη ἅτινα ἐκάλυπτον τὸ κάτισχνον καὶ κατεσκληκὸς σῶμα τοῦ γραϊδίου ἦσαν ἐντελῶς ἄσκοπα καὶ ἄχρηστα, ὡς πρὸς τὸ ψῦχος. Πλησιάσασα πρὸς ἡμᾶς ἔτεινε δειλῶς τὴν χεῖρα καὶ εἶπε μὲ φωνὴν ἀσθενεστάτην: «Σᾶς παρακαλῶ, δώσατέ μου ἕνα πέννυ». «Καλή μου γραῖα, χρειάζεσθε ἴσως περισσότερον ἀπὸ ἕνα πέννυ· ὁδηγήσατέ μας εἰς τὴν κατοικίαν σας» ἀπήντησα ἐγώ, καὶ οὐδέποτε θὰ λησμονήσω τὴν ἔκφρασιν ἣν προσέλαβε τὸ πρόσωπον τῆς γραίας, ὅτε ἤκουσε τοὺς λόγους μου τούτους. Ἔκπληξις, χαρά, καὶ δυσπιστία συγχρόνως ἐζωγραφοῦντο ἐπὶ τοῦ προσώπου της. «Ἀκολουθεῖτέ με» ἀπήντησεν ἐπὶ τέλους ταχέως καὶ προηγήθη ἡμῶν μετὰ τοσαύτης σπουδῆς, ὅσην ἐπέτρεπεν αὐτῇ τὸ γῆρας καὶ ἡ ἀθλία της ὑπόδεσις. Ἠκολουθήσαμεν αὐτὴν κάμπτουσαν ἀπὸ γωνίας εἰς γωνίαν καὶ τέλος εἴδομεν αὐτὴν ἀφανισθεῖσαν διά τινος ταπεινῆς εἰσόδου, τὴν ὁποίαν μόλις καὶ μετὰ βίας ἐδυνάμεθα νὰ διέλθωμεν κεκυφότες. Ἐφθάσαμεν ἔπειτα εἰς μίαν αὐλήν, τῆς ὁποίας ἡ θέα ἀνέμνησεν ἡμᾶς ζωηρῶς τὸν στίχον ἐκεῖνον τῆς Κολάσεως τοῦ Δάντου: Lasciate ogni speranza voi ch'entrate.

Ἐδῶ κατοικοῦν ἄνθρωποι; Εἰς αὐτὰς τὰς ἀπεριγράπτους τρώγλας, εἰς αὐτὴν τὴν ἀτμόσφαιραν, ἥτις γεννᾷ ὅλους τοὺς πυρετούς, κατοικοῦσιν ὄντα ἀνθρώπινα; Εἰς αὐτὰ τὰ σπήλαια, τῶν ὁποίων τὰ παραθυρίδια, ἐσκεπασμένα μὲ χαρτία καὶ μὲ ῥάκη ἀντὶ ὑάλων, ἀποκλείουσι τὸ φῶς καὶ τὸν ἀέρα, ἀντὶ νὰ χρησιμεύωσι πρὸς φωτισμὸν καὶ ἀερισμόν;!

Ἡ γηραιὰ ἡμῶν ὁδηγὸς προπορεύεται ποιοῦσα νεύματα πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἀναβαίνει μίαν κλίμακα, ἂν δύναται νὰ ὀνομασθῇ κλίμαξ ἡ ἀναβάθρα ἐκείνη· αἱ συμβουλαὶ καὶ παραινέσεις, τὰς ὁποίας μᾶς δίδει ἡ γραῖα, ἀόρατος ἤδη ἐν τῷ παχυλῷ σκότει, δὲν εἶναι ἄτοποι. Αἱ βαθμῖδες τρίζουσι λίαν ὑπόπτως ὑπὸ τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας ἡμῶν ἀναρριχωμένων, τὸ δὲ σκότος γίνεται ὁλονὲν παχύτερον. Ἐπὶ τέλους εὑρισκόμεθα εἰς ἓν ἐλεεινὸν δωμάτιον ὑπὸ τὴν στέγην, φοβερὰ κενόν, ψυχρὸν καὶ ἔρημον, τοῦ ὁποίου τὰ μόνα ἐπίπλα εἶνε ἓν ῥυπαρὸν στρῶμα, τὰ ἐρείπια μιᾶς τραπέζης, καὶ μία σαθρὰ καθέκλα. Μία κοιλοπάρηος καὶ κάτισχνος νεᾶνις, ἡ θυγάτηρ τῆς γραίας, μᾶς ἀτενίζει μὲ ἔπληκτα καὶ ἐκθαμβα βλέμματα. Τὰς λεπτομερείας ἐμάθομεν ταχέως. Ἡ μήτηρ εἶνε πλέον ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν. Ἡ θυγάτηρ ῥάπτει σάκκους καὶ κερδίζει τέσσαρα σελίνια τὴν ἑβδομάδα. Ἐκ τούτων πληρώνουσι $2^1/_2$ σελίνια καθ' ἑβδομάδα ἐνοίκιον διὰ τὴν ἐλεεινὴν ταύτην κατοικίαν, μὲ τὸ ὑπολειπόμενον δὲ $1^1/_2$ σελίνιον τρέφονται αἱ δύο γυναῖκες ἐπὶ ὁλόκληρον ἑβδομάδα. Φυσικῷ τῷ λόγῳ ἐξέμειναν εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ ἐνοικίου, καὶ ἐπὶ τῆς τραπέζης εὑρίσκετο ἤδη ἔγγραφος ἡ ἀπειλὴ τῆς προσεχοῦς ἐκδιώξεως. Ἐγράψαμεν ταχέως τὰς παραγγελίας ἡμῶν δι' ἄνθρακας, δι' ἄρτον καὶ διὰ κρέας, καὶ εὐγνώμονα βλέμματα παρηκολούθουν τὰς κινήσεις

τοῦ μολυβδοκονδύλου. Ἀλλ' ὅτε ἐζήτησα καὶ τὸ βιβλίον τῶν ἐνοικίων καὶ ὑπεσχέθην νὰ πληρώσω τὰ καθυστερούμενα, τότε πλέον ἡ γραῖα ὕψωσεν ἐν ἐκστάσει τὰ βλέμματα πρὸς τὴν ὀροφὴν καὶ μὲ ἀνατεταμένας τὰς χεῖρας ἤρχισε νὰ ἐπικαλῆται πᾶσαν εὐλογίαν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν· «Τῇ ἀληθείᾳ τραγικὸν θέαμα!» εἶπεν εἷς ἐκ τῶν φίλων μου, ὅτε μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς μας κατέβημεν πάλιν τὴν ἐλεεινὴν κλίμακα.

Τὸ κάτω μέρος τῆς ἐλεεινῆς ταύτης καλύβης ὡμοίαζε μᾶλλον πρὸς ὑπόγειον· πυκνὸν σκότος καὶ πνιγηρὰ δυσώδης ἀτμόσφαιρα περιέβαλεν ἡμᾶς. Μὲ ὑποκλίσεις ἐχαιρέτισεν ἡμᾶς ἡ κάτοικος τοῦ ὑπογείου τούτου χώρου, ἱσταμένη παρά τινι κάδῳ καὶ πλύνουσα ῥάκη τινὰ τῶν παιδίων, τὰ ὁποῖα περιέμενον αὐτὰ ἡμίγυμνα. «Ὁ ἄνδρας μου εὑρίσκεται πολὺν καιρὸ χωρὶς ἐργασία, καὶ εἴμαστε ὅλοι πεινασμένοι». Τὰ πρόσωπα ἐμαρτύρουν τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων. «Τί εἶν' αὐτό;» ἠρώτησα, ἀκούσας ὑποκώφους λυγμοὺς ἐκ τινος σκοτεινῆς γωνίας. «Εἶνε ἡ μάμμη μου» ἀπεκρίθη ἡ γυνή. Καὶ πράγματι πλησιάσας διέκρινα εἰς μικράν τινα κλίνην παιδίου, τὸ μόνον σωθὲν ἐκ τοῦ ἐνεχειροδανειστηρίου ἔπιπλον, πανάρχαιόν τι γραΐδιον, τοῦ ὁποίου τὰ γόνατα προσήγγιζον τὸν πώγωνα. Μὲ ἀτενεῖς ὀφθαλμοὺς παρατηρεῖ ἡμᾶς ἀσκαρδαμυκτεὶ καὶ ψιθυρίζει ἀκαταλήπτους τινὰς λέξεις. — Μεταβαίνομεν εἰς τὸ πλησιέστατον οἴκημα: ἡ αὐτὴ ἀθλιότης, ἡ αὐτὴ ἀπερίγραπτος ἀκαθαρσία. Τρεῖς γραῖαι ἐνδιαιτῶνται ἐν τῷ αὐτῷ ὑπογείῳ χώρῳ, καὶ ἀναμιμνήσκουσιν ἡμᾶς τὰς «τρεῖς μαγίσσας ἐν τῷ Μάκβεθ». Ἀκούομεν ἤδη αὐτὰς ἐριζούσας καὶ διαπληκτιζομένας, ἐνῷ προσπαθοῦμεν νὰ ἀναρριχηθῶμεν εἰς τὸ ἄνω πάτωμα. Ἐπὶ τέλους ἐφθάσαμεν ἐπάνω, ἀλλ' ἡ θύρα εἶνε κλειστή· κρούσαντες αὐτήν, ἀκούομεν ἔσωθεν εἶδός τι βρυχηθμοῦ. Ἀνοίγομεν τὴν θύραν καὶ εἰσερχόμεθα. Πυκνὸς καπνός, ἀναπεμπόμενος ἐξ ὀλίγων καιομένων ἀνθρακῶν, πληροῖ τὸ ὑπὸ τὴν στέγην εὑρισκόμενον τοῦτο δωμάτιον. Οὐδὲν εἶνε ὁρατόν, μόνον δὲ ὁ βρυχηθμὸς ἀκούεται ἔκ τινος σκοτεινῆς γωνίας. Ἀνάπτομεν ἓν φωσφόρον καὶ διὰ μέσου τοῦ πυκνοῦ καπνοῦ διακρίνομεν μίαν μορφήν, πρὸ τῆς ὁποίας ἀκουσίως ὀπισθοχωροῦμεν ἔντρομοι. Μία γηραλέα γυνή, μὲ πολιάν, ἀκτένιστον καὶ ἀκατάστατον κόμην καὶ μὲ ἀτενῆ, ἐξηγριωμένα, κτηνώδη βλέμματα, κάθηται ἡμίγυμνος ἐπὶ σωροῦ παλαιῶν ῥακῶν. Ἡ πεῖνα καὶ ἡ νόσος φαίνονται ἐζωγραφημέναι ἐπὶ τοῦ προσώπου της. Καταβάλλω πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως τὴν πείσω νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ πτωχοκομεῖον νὰ θεραπευθῇ. Εἰς μάτην! Ἀφοῦ, μετὰ πολλάς μου προσπαθείας, ἀφυπνίσθη ἐκ τῆς ἠλιθιότητος καὶ ἐνόησε τοὺς λόγους μου, κατελήφθη ὑπὸ σφοδρᾶς ὀργῆς καὶ ἐδήλωσεν ὅτι προτιμᾷ νὰ ἀποθάνῃ ὑπὸ τῆς πείνης παρὰ νὰ μετακομισθῇ εἰς τὸ πτωχοκομεῖον τῶν ἐργατῶν. Ἐκ προτέρων χρόνων διατηρεῖται εἰσέτι παρὰ τοῖς πτωχοῖς τοῦ Λονδίνου τὸ ἄσπονδον τοῦτο μῖσος πρὸς τὸ Workhouse, εἰ καὶ ἡ ἀθλία ἐκείνη κατάστασις τῶν παρελθόντων χρόνων δὲν ὑφίσταται τώρα πλέον.

Τοιουτοτρόπως διεπορευόμεθα τὴν χώραν ταύτην τῆς ἀθλιότητος μεταβαίνοντες ἀπὸ οἰκίας εἰς οἰκίαν καὶ πᾶσαν γωνίαν ἐξετάζοντες καὶ διερευνῶντες. Ἀλλὰ πῶς νὰ περιγράψω τὴν ἐλεεινότητα, ἣν εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μας; Νέοι καὶ γέροντες, ἄνευ γογγυσμοῦ πλέον παραδιδόμενοι εἰς τὸν ἀπελπισμόν, διότι ἀπὸ ἑβδομάδων ἢ καὶ μηνῶν ἤδη πᾶσα αὐτῶν προσπάθεια πρὸς εὕρεσιν ἐργασίας ὑπῆρξε ματαία· ψυχρά, παγετώδη δωμάτια ἄνευ ἐπίπλων, πελιδνὰ καὶ κάτισχνα πρόσωπα λιμωττόντων, ῥακένδυτα γυμνόποδα παιδία, τραγανίζοντα τεμάχιον ξηροῦ ἢ εὐρωτιῶντος ἄρτου, νεαραὶ ἀλλ' ὑπὸ τῶν στερήσεων καταβεβλημέναι καὶ ἐξησθενωμέναι γυναῖκες, κρατοῦσαι εἰς τὰς ἀγκάλας βρέφη, εἰς τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουσι πλέον νὰ δώσωσι τὴν φυσικὴν τροφήν, καὶ πρὸς πᾶσι τούτοις ὁ δριμὺς καὶ παγετώδης ἄνεμος καὶ ἡ βαθεῖα χιὼν ἔξω!

Ἐχρειάσθημεν πολλὰς ὥρας, διὰ νὰ ἐπισκεφθῶμεν αὐτοῦ μόνου τοῦ Σλοὺμ τὰς πτωχὰς οἰκογενείας καὶ φροντίσωμεν, ὅπως κατ' αὐτὴν τοὐλάχιστον τὴν ἑσπέραν μηδεὶς ἐνταῦθα κατακλιθῇ ῥιγῶν καὶ λιμώττων. Ἦτο ἤδη ἀργά. Ὑπὸ τὸ ἀμυδρὸν φῶς, ὅπερ παρεῖχον οἱ ὀλίγοι φανοί, ἠδυνήθημεν νὰ ἐπισκεφθῶμεν καὶ ἄλλας συνοικίας· Ὁ ἀριθμὸς τῶν πτωχῶν, τοὺς ὁποίους ἠδυνήθημεν νὰ βοηθήσωμεν μὲ τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα, ἦτο φυσικῷ τῷ λόγῳ ἐλάχιστος ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ σύνολον τῶν ἐνδεῶν. Εὐτυχῶς ὑπελείφθησαν ἡμῖν ἱκανὰ μέσα, ὅπως ἐπιχειρήσωμεν καὶ ἑτέραν ἐκδρομὴν πρὸς βοήθειαν ἄλλων πτωχῶν, κατοικούντων ἔτι ἀνατολικώτερον, εἰς μιλίων τινῶν ἀπόστασιν, πλησίων τῶν μεγάλων Docks.

Εὐθὺς ἀφοῦ κατέβην ἀπὸ τῆς ἁμάξης τοῦ ἱπποσιδηροδρόμου, εἶδον ἑκατοντάδας ἐργατῶν, οἵτινες περιεφέροντο παρὰ τὰς εἰσόδους τῶν Docks. Ἠδύνατό τις ἐκ πρώτης ὄψεως νὰ τοὺς ἐκλάβῃ ὡς ὀκνηροὺς καὶ φυγοπόνους· καὶ ὅμως οἱ δυστυχεῖς ἔρχονται ἐδῶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν πρωΐ πρωΐ καὶ περιμένουσι μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ εὕρωσιν ἐργασίαν τινά. Ἀλλ' ὀλίγιστοι εἶναι ἐκεῖνοι, τῶν ὁποίων αἱ ἐλπίδες ἐκπληροῦνται. Ἡ πηλίνη καπνοσύριγξ, ἣν οἱ πλεῖστοι κρατοῦσιν εἰς τὸ στόμα, δὲν πρέπει νὰ μᾶς σκανδαλίζῃ· διότι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον καπνίζουσιν, εἶνε λιανοκομμένα ἀποτσίγαρα τὰ ὁποῖα συλλέγουσιν εἰς τοὺς δρόμους, τὸ δὲ κάπνισμα ἔχει αὐτὴν τοὐλάχιστον τὴν καλὴν ἰδιότητα, νὰ μετριάζῃ τὴν κορκορυγὴν τοῦ κενοῦ στομάχου. Συνοδευόμενος ὑπὸ ἑνὸς κυρίου, ὅστις ἐγίνωσκε καλῶς τὴν γειτονίαν ἐκείνην, εὑρέθην ἐντὸς ὀλίγου πάλιν εἰς τὰ Σλούμ, τὰ ὁποῖα ἦσαν ἔτι φρικωδέστερα τῶν προτέρων. Οἱ κάτοικοι, ὑποπτεύσαντες ἴσως τὸν σκοπὸν τῆς ἐπισκέψεως ἡμῶν, μᾶς περιεκύκλωσαν κατὰ στίφη, ἀλλ' ἡμεῖς τοὺς ἀπεπέμψαμεν εἰς τὰς οἰκίας των μὲ τὴν ὑπόσχεσιν, ὅτι θὰ τοὺς ἐπισκεφθῶμεν ἕνα ἕκαστον χωριστά. Καὶ ἤδη ἤρξατο ἐκ νέου ἡ ὁδοιπορία ἡμῶν, ἡ μετάβασις ἀπὸ τρώγλης εἰς τρώγλην καὶ ἡ κινδυνώδης ἀναρρίχησις καὶ ὁμοιότροπος κατάβασις τῶν κλιμάκων. Πανταχοῦ εὕρομεν τοὺς κατοίκους ἀπὸ εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν ἐντελῶς νήστεις, ἐξαιρέσει ὀλίγων τινῶν παιδίων, εἰς τὰ ὁποῖα οἱ γονεῖς εἶχον παραχωρήσει τὸ τεμάχιον τοῦ ξηροῦ ἄρτου, τὸ ὁποῖον εἶχον λάβῃ ὡς ἐλεημοσύνην. Πανταχοῦ ἡ αὐτὴ ἱστορία: Ὁ πατὴρ ἀπὸ πολλῶν μηνῶν ἢ ἑβδομάδων δὲν εὑρίσκει ἐργασίαν καὶ ὅλα τὰ ἔπιπλα εὑρίσκονται ἀπὸ πολλοῦ εἰς τὸ ἐνεχυροδανειστήριον. Πανταχοῦ σχεδὸν λείψανα ἀρχαίων στρωμάτων καὶ σωροὶ σεσηπότων ῥακῶν ἀντικαθιστῶσι τὰς κλίνας, ὅπως τὰ χαρτία καὶ τὰ ῥάκη ἀντικαθιστῶσι τὰς ὑάλους τῶν παραθύρων. Παράδοξον καὶ ὅμως εὐεξήγητον εἶνε ὅτι πανταχοῦ, ὁπουδήποτε ἠρωτῶμεν τί εἶνε τὸ μάλιστα

ΚΟΡΗ ΦΕΛΛΑΧΟΥ.
Εἰκὼν ὑπὸ N. Sichel.

ἐπιθυμητὸν καὶ εὐπρόσδεκτον, ἐλαμβάνομεν πάντοτε τὴν ἀπόκρισιν: «Τέϊον!». Τὸ θερμὸν τοῦτο ποτὸν εἶνε διὰ τοὺς ῥιγοῦντας καὶ πεινῶντας τούτους ἀνθρώπους καὶ αὐτοῦ τοῦ ἄρτου ποθεινότερον. Ὁ χρόνος δὲν μοὶ ἐπιτρέπει νὰ εἰσέλθω εἰς λεπτομερείας, πολλὰ δὲ ἐξ ὧν εἶδον, προτιμῶ νὰ παρασιωπήσω. Τοῦτο ὅμως πρέπει νὰ προσθέσω, ὅτι μεταξὺ τῶν ῥακενδύτων καὶ ταλαιπώρων τούτων κατοίκων τῶν Σλοὺμ εὑρίσκονται καὶ λίαν εὐγενεῖς ψυχαί. Οὕτω παραδείγματος χάριν, εἷς ἐκ τῶν πτωχῶν τούτων, εἰς τὸν ὁποῖον προσέφερον τὴν ἀναλογοῦσαν αὐτῷ δωρεάν, ἐξήγαγεν ἐκ τινος κιβωτίου ἓν τεμάχιον ξηροῦ ἄρτου καὶ ἕνα φλοιὸν τυροῦ καὶ μοὶ εἶπεν: «Ἰδού, Κύριε, αὐτὰ εἶναι ἀρκετὰ διὰ τὸν ἑαυτόν μου, διότι εἶμαι μόνος· ἀλλ' ὁ γείτονάς μου ἔχει πολλὰ παιδιὰ καὶ εὑρίσκεται εἰς μεγάλην ἀπελπισίαν· Δώσατε εἰς αὐτὸν περισσότερα.»

Ἡ ὕπαρξις τῶν συνοικιῶν τούτων, τῶν Slums, εἶναι αἶσχος διὰ τὴν πεπολιτισμένην Ἀγγλίαν, καὶ ἰδίᾳ διὰ τὸ Λονδῖνον ἔνθα ὑπάρχει τοσαύτη ἀφθονία καὶ σπατάλη χρημάτων. Καὶ ἂν πράγματι πολλοὶ ἐκ τῶν δυστυχῶν τούτων ὑπῆρξαν δημιουργοὶ τῆς φοβερᾶς τύχης των, οὐδὲν ὅμως δύναται νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ὕπαρξιν τοιούτων ἑστιῶν τῆς δυστυχίας καὶ τῆς ἀθλιότητος ἐν μέσῳ τῷ Λονδίνῳ. Εὐτυχῶς τὸ ἐν Λονδίνῳ County Council συνέτεινεν ὅλας τὰς δυνάμεις ὅπως ἐξαφανίσῃ τὰς ἀτιμωτικὰς ταύτας κηλῖδας τῆς μεγαλοπόλεως. Τινὰ ἐκ τῶν Σλοὺμ ἐκλείσθησαν ἤδη καὶ ἄλλα θὰ κατεδαφισθῶσιν ἐντὸς βραχέος χρόνου. Ἀλλὰ μέχρις οὗ τελειώσῃ ἡ ὅλη ἐργασία, μέχρις οὗ ἐκλίπῃ καὶ τὸ τελευταῖον Σλοὺμ, πολλὰ ὕδατα ἔχει νὰ κυλίσῃ ὁ Τάμεσις. Δόξα καὶ τιμὴ εἰς τὸν φιλάνθρωπον ἄνδρα, τοῦ ὁποίου ἡ γενναία δωρεὰ ἐχόρτασε καὶ ἐθέρμανε διά τινα χρόνον τοὐλάχιστον τινὰς τῶν δυστυχῶν τούτων ἀνθρώπων. Καὶ ὁ ἀνὴρ οὗτος ἦτο Ἰουδαῖος. Vivat sequens!

Δρ. ΒΕΡΡΗΣ.

Ο ΚΟΜΗΣ ΦΟΝ ΠΥΤΣΩΒ.

Διήγημα ὑπὸ L. Maurice.

(Συνέχεια.)

2.

Ἐν τινι ἐκ τῶν ἡσυχωτέρων ὁδῶν τῆς πόλεως κατῴκει τὸ πρῶτον πάτωμα οἰκίας τινὸς ἡ χήρα τοῦ ταγματάρχου φὸν Ῥοῦτε μετὰ τῆς θυγατρὸς καὶ τῆς ἀνεψιᾶς της. Αἱ κυρίαι αὗται κάθηνται ἤδη ἔν τινι αἰθούσῃ ἁπλῶς μὲν ἀλλὰ μετὰ καλαισθησίας ἠυτρεπισμένῃ, ὡς ἀπαιτεῖ ὁ παρὼν συρμὸς καὶ συγχρόνως ὅπως ἐπιτρέπουσι τὰ οἰκονομικὰ μέσα. Ἡ Φλώρα φὸν Ῥοῦτε καὶ ἡ ἐξαδέλφη αὐτῆς, ἡ Ἑλένη φὸν Ῥέγκεν, ἀσχολοῦνται μὲ ἐργόχειρα, ἐνῶ ἡ κυρία ταγματάρχου φυλλομετρεῖ περιοδικόν τι σύγγραμμα. Αἱ δύο νεάνιδες θὰ ἠδύναντο νὰ θεωρῶνται ὡς ἀξιόλογοι καλλοναί, ἑκάστη εἰς τὸ εἶδός της. Ἡ Φλώρα ἦτο μελαγχροινή, μὲ μέλανας ὀφθαλμοὺς καὶ μέλαιναν βοστρυχώδη κόμην, τὸ δὲ πρόσωπόν της εἶχε τὸν τύπον μεσημβρινῆς καλλονῆς. Ἡ ἐξαδέλφη της μὲ τὰ λεπτὰ καὶ εὐγενῆ χαρακτηριστικά, μὲ τοὺς γαλανοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὴν πύκνην, ξανθὴν κόμην παρίστα τὸν τύπον τῶν βορείων καλλονῶν.

«Θαυμάζω, Φλώρα, πῶς δὲν ἔρχεται σήμερα ὁ κύριος Ὄθων» εἶπεν ἡ κυρία ταγματάρχου.

«Ὦ, θὰ ἔλθῃ δά!» ἀπήντησεν ἡ Φλώρα μετ' ἀδιαφορίας.

«Μὰ δὲν θὰ ἐξηγηθῇ ἐπὶ τέλους μιὰ φορά;»

«Ὦ, δὲν εἶνε καμμία βία, μητέρα.»

Ἡ κυρία ταγματάρχου ἀνεστέναξε. «Εἶνε πολὺ πλούσιος. Ἐνήργησα καὶ ἔλαβα πληροφορίας. Ὅταν γείνῃς σύζυγός του, δὲν θὰ ἔχωμεν ἀνάγκην νὰ ξαναγυρίζουμε τρεῖς φορὲς κάθε λεπτό, πρὶν τὸ ἐξοδεύσωμε.»

«Ναί, ἀλλὰ δὲν ἔχει τὴν ἀπαιτουμένην διὰ τὴν οἰκογένειάν μας εὐγενῆ καταγωγήν.»

«Δυστυχῶς, δὲν εἶνε εὐγενής, ἀλλὰ πάντοτε εἶνε ὁ καλήτερος ἀπὸ ὅλους ὅσοι σὲ ἐζήτησαν ἕως τώρα. Νομίζω, κόρη μου, ὅτι ἔπρεπε νὰ τὸν ἐνθαρρύνῃς λιγάκι περισσότερο.»

»Ἄχ, θεέ μου, ἀκόμη περισσότερον; Καὶ δὲν ἤμουν ἀρκετὰ φιλοφρονητικὴ ἕως τώρα;»

«Αὐτὸ μάλιστα· ἀλλὰ εἶνε πολὺ δειλός· πρέπει ἐπὶ τέλους νὰ λάβω ἐγὼ ἡ ἰδία τὴν πρωτοβουλίαν.»

«Ἂν τοὐλάχιστον δὲν ἦτο τόσον φοβερὰ πληκτικός.»

«Τί πειράζει! Ὅταν πανδρευθῆτε, μπορεῖς νὰ ἔχῃς συναναστροφὰς καὶ διασκεδάσεις ὅσας θέλεις. Δὲν ἐσήμανε τὸ κουδοῦνι ἔξω στὴν ἐξώθυρα;»

«Πάω νὰ ἰδῶ» εἶπεν ἡ δεσποινὶς Ἑλένη φὸν Ῥέγκεν, ἥτις μέχρι τοῦδε ἀσχολουμένη περὶ τὸ ἐργόχειρόν της ἐφαίνετο μηδόλως προσέχουσα εἰς τὴν συνδιάλεξιν, καὶ ἐσηκώθη ἀπὸ τὴν θέσιν της.

«Μεῖνε ἐδῶ, Ἑλένη· ἡ ὑπηρέτρια μπορεῖ ν' ἀνοίξῃ.»

Ἀμέσως μετὰ τοῦτο ἐκρούσθη ἡ θύρα τῆς αἰθούσης.

«Ἐμπρός!» ἐφώναξεν ἡ κυρία ταγματάρχου, καὶ ἀνοιχθείσης τῆς θύρας εἰσῆλθεν ὁ κύριος Ὄθων Μάϊνχαους ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ φίλου του Δρ. Βύρκνερ.

«Ἀ! Κύριε Μάϊνχαους!» προσεφώνησε τὸν εἰσελθόντα ἡ κυρία ταγματάρχου μὲ ὕφος φιλοφρονητικώτατον καὶ ἠγέρθη ἀπὸ τῆς θέσεώς της. Τὸ αὐτὸ ἔπραξαν καὶ αἱ δύο νεάνιδες, ἡ Φλώρα καὶ ἡ Ἑλένη.

«Κυρία, ἔχω τὴν τιμήν, νὰ σᾶς εὐχηθῶ καλὴν ἡμέραν,» εἶπεν ὁ Ὄθων, «συγχρόνως δὲ λαμβάνω τὸ θάρρος νὰ σᾶς συστήσω τὸν μόλις πρὸ μικροῦ ἀφικόμενον φίλον μου, κόμητα Ῥοδόλφον φὸν Πότσωβ.»

«Μεγάλη εὐχαρίστησι» εἶπεν ἡ οἰκοδέσποινα, ῥίπτουσα συγχρόνως ἐταστικὸν βλέμμα ἐπὶ τοῦ ξένου. «Παρακαλῶ, εὐαρεστηθῆτε νὰ καθίσετε. — Γνωρίζετε τὴν πόλιν μας ἀπὸ πολλοῦ, κύριε κόμης;» εἶπεν ἔπειτα ἡ κυρία ταγματάρχου, ἀρχίζουσα τὴν συνδιάλεξιν.

«Οὐδαμῶς, εὐγενεστάτη κυρία. Ἔρχομαι τώρα μόλις κατὰ πρώτην φοράν, καὶ μάλιστα μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ ἐπανίδω τὸν φίλον μου Μάϊνχαους.»

«Εἶσθε ἤδη ἀπὸ πολλοῦ φίλοι;»

«Μάλιστα, κυρία, ἀπὸ πολλοῦ.»

«Καὶ δὲν μᾶς ἀνεφέρετε ποτὲ ἕως τώρα τὸ ὄνομα

τοῦ φίλου σας, κύριε Μάϊνχαους,» εἶπεν ἡ κυρία στραφεῖσα πρὸς τὸν Ὄθωνα, «Ποῦ ἐγείνετε φίλοι;»

«Εἰς τὴν πόλιν Ο . ., ὅπου πρότερον διέμενεν ὁ Ὄθων» ἀπήντησε ταχέως ὁ ψευδοκόμης. «Ἐκεῖ ὑπάρχουν διὰ τοὺς πάσχοντας ἐκ ῥευματισμῶν ἰαματικὰ λουτρά, εἰς τὰ ὁποῖα κατ' ἔτος ἐθεραπεύετο ὁ μακαρίτης πατήρ μου. Μὲ ἐλάμβανε δὲ πάντοτε μεθ' ἑαυτοῦ. Πολλάκις ἐξενιζόμεθα ἐν τῇ πατρικῇ οἰκίᾳ τοῦ Ὄθωνος, τοῦ ὁποίου καθ' ὅλην τὴν ἐκεῖ διαμονήν μου ἤμην ἀχώριστος φίλος. Καὶ βραδύτερον δέ, ἀφοῦ ἀπέθανεν ὁ πατήρ μου καὶ ἐγὼ ἔμεινα κληρονόμος τῶν κτημάτων του, διετηρήσαμεν συχνὴν ἀλληλογραφίαν, τώρα δὲ ἐπεθύμησα νὰ τὸν ἐπανίδω προσωπικῶς.»

«Καὶ σκοπεύετε νὰ διαμείνετε πολὺν χρόνον ἐδῶ, κύριε κόμης;»

«Μάλιστα, κυρία, αὐτὸς εἶνε ὁ σκοπός μου.»

Ἡ κυρία ταγματάρχου ἀντήλλαξε ταχὺ βλέμμα μετὰ τῆς θυγατρός της, τὸ ὁποῖον ὅμως δὲν διέφυγε τὴν προσοχὴν τοῦ ψευδοῦς κόμητος.

«Ἐλπίζω, κύριε κόμης, ὅτι κατὰ τὴν ἐνταῦθα διαμονήν σας θὰ θεωρήτε τὴν οἰκίαν μας ὡς ἰδικήν σας,» εἶπεν ἡ οἰκοδέσποινα, «οἱ φίλοι τῶν φίλων μας εἶναι καὶ ἰδικοί μας φίλοι.»

«Σᾶς εἶμαι ἀπείρως εὐγνώμων, εὐγενεστάτη κυρία.»

Ὁ Βύρκνερ ἔλαβε τὴν χεῖρα τῆς κυρίας ταγματάρχου καὶ τὴν ἠσπάσθη. Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἐπισκέψεως ὡμίλει μετὰ ζωηρότητος, μόλις δὲ κατώρθωσεν ὁ φίλος του νὰ προφέρῃ καὶ αὐτὸς ὀλίγας λέξεις. Ἡ κυρία ταγματάρχου καὶ ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἠκροῶντο μετὰ αὐξανομένης προσοχῆς τὴν ἐνδιαφέρουσαν διάλεξιν τοῦ ζωηροῦ κόμητος, ἐνῶ ἡ δεσποινὶς Ἑλένη φὸν Ῥέγκεν καὶ ὁ Ὄθων Μάϊνχαους ἔμενον μᾶλλον σιωπηλοί.

Ὅτε ἐπὶ τέλους οἱ φίλοι ἑτοιμάσθησαν ν' ἀναχωρήσωσιν, αἱ κυρίαι κατενθουσιασμέναι διεβεβαίωσαν ὅτι ἀπὸ πολλοῦ δὲν διεσκέδασαν τόσον ἐξαίρετα, καὶ ἡ κυρία ταγματάρχου παρεκάλεσεν ἐπανειλημμένως τὸν κόμητα νὰ παρέχῃ αὐταῖς ὅσον οἷόν τε συχνότατα τὴν εὐχαριστησιν τῆς ἐπισκέψεώς του.

«Θὰ εἶνε καὶ εἰς ὑμᾶς εὐχάριστος ἡ ἐπίσκεψίς μου, εὐγενεστάτη δεσποινίς;» ἠρώτησεν ὁ Βύρκνερ τὴν Φλώραν.

Φλογερὸν βλέμμα ἐξήστραψεν ἐκ τῶν βαθυμελάνων ὀφθαλμῶν τῆς νεάνιδος.

«Ἐλπίζω, ὅτι θὰ ἔρχεσθε συχνά» ἀπήντησε.

Μετὰ τοῦτο ἀπῆλθον οἱ ἐπισκέπται. Καὶ ἡ δεσποινὶς φὸν Ῥέγκεν κατέλιπεν ὡσαύτως τὴν αἴθουσαν, διότι ὑπέθεσεν ὅτι ἡ μήτηρ καὶ ἡ θυγάτηρ ἐπεθύμουν κατὰ μόνας νὰ ὁμιλήσωσι περὶ τῆς ἐντυπώσεως, ἣν κατέλιπεν αὐταῖς ὁ κόμης φὸν Πότσωβ.

Ἡ ὑπόθεσις αὕτη τῆς Ἑλένης ἦτο πράγματι ὀρθή.

«Πῶς σοῦ ἀρέσει;» ἠρώτησεν ἡ κυρία ταγματάρχου τὴν θυγατέρα της.

«Τὸ ἐξωτερικόν του δὲν δεικνύει ὅτι εἶνε εὐγενής, εἶνε ὅμως πολὺ ἐνδιαφέρων καὶ ἑλκυστικὸς ἀνήρ.»

«Καὶ πολὺ πλούσιος, ἀναμφιβόλως. Αὐτὸ τοὐλάχιστον ἠδύνατό τις νὰ συμπεράνῃ ἐκ τῶν ὑπαινιγμῶν του περὶ τῆς ἐκτάσεως τῶν κτημάτων του. Συνάμα δὲ εἶνε καὶ κόμης. Κρῖμα, κρῖμα!»

Ἡ Φλώρα ἐμειδίασε.

«Ἐννοεῖς, κρῖμα, διότι μᾶς ἐσυστήθη ἀκριβῶς ὑπὸ τοῦ κυρίου Μάϊνχαους;»

«Βεβαίως. Πιστεύω ὅμως ὅτι εὐκόλως ἠδύνασο νὰ τὸν προσελκύσῃς. Ἐγὼ βεβαίως θὰ ἔδιδα εἰς αὐτὸν τὴν προτίμησιν. Προκειμένου περὶ κόμητος γαμβροῦ δὲν θὰ εἶχα τὴν παραμικρὰν ἀμηχανίαν περὶ τὴν ἐκλογήν μου. Ἄλλως τε, δὲν εἶσαι καθόλου δεσμευμένη, εὐτυχῶς, ἀπέναντι τοῦ κυρίου Μάϊνχαους· ἂς περιμένωμεν νὰ ἴδωμεν, ποίαν πορείαν θὰ λάβῃ τὸ πρᾶγμα.»

* * *

Οἱ δύο φίλοι μόλις εἶχον ἐξέλθῃ εἰς τὴν ὁδόν, ὅτε ὁ Ὄθων Μάϊνχαους ἠρώτησε τὸν Βύρκνερ: «Λοιπόν, δὲν εἶνε ὡραιοτάτη;»

«Ναί, ἀλλὰ ἡ ἐξαδέλφη της μοῦ ἀρέσει περισσότερο.»

«Ἡ δεσποινὶς φὸν Ῥέγκεν; Ἀλλ' αὐτὴ δὲν ἐπρόφερε οὔτε μίαν λέξιν σχεδὸν εἰς ὅλο τὸ διάστημα.»

«Καὶ μόλον αὐτὸ μοῦ ἀρέσει περισσότερο.»

«Τότε λοιπὸν ἐμπρός. Ἡ κόρη εἶνε ἐλεύθερη ἀκόμη, ἀπ' ὅτι ξεύρω.»

Ὁ δόκτωρ Βύρκνερ ὕψωσε τὴν χεῖρα οἰονεὶ πρὸς ἄμυναν καὶ εἶπε γελῶν: «Αὐτὸ μοῦ ἔλειπε τώρα! Πρὸς τὸ παρὸν εἶμαι εὐχαριστημένος ποῦ ἔχω κομμάτι ψωμὶ γιὰ τὸν ἑαυτό μου.»

« . . . Καὶ δὲν ἔχω ἐγὼ ἀρκετὰ χρήματα καὶ γιὰ τοὺς δύο μας;»

«Αὐτὸ δὰ ποῦ μοῦ λὲς εἶνε συμφωνότατον μὲ τὸν χαρακτῆρά σου, καὶ δὲν μοῦ φαίνεται καθόλου παράδοξον. Ἐν τούτοις ἐγὼ πρέπει νὰ σὲ εὐχαριστήσω, διότι ἄλλως θὰ εἶχες πληρέστατον δικαίωμα νὰ μὲ συγκατατάξῃς μὲ ἐκείνους τοὺς παρασίτους, οἱ ὁποῖοι ζοῦν ἀπὸ τὴν τζέππη σου. Ὄχι φίλτατε. Αἰσθάνομαι ἀρκετὴ δύναμι μέσα μου, διὰ νὰ ζήσω καὶ νὰ προοδεύσω. Ὑστερώτερα ἔρχεται κ' ἡ γυναῖκα· ὄχι ἡ δεσποινὶς φὸν Ῥέγκεν, ὅσον δήποτε καὶ ἂν μοῦ ἤρεσε, ἀλλὰ μία ἄλλη, τὴν ὁποίαν ἔχω ἀπὸ καιρὸ στὸ μάτι.»

«Ἀλλὰ δὲν μοῦ λές: πῶς εὑρίσκεις τὴν ἐκλογή μου, τώρα ποῦ ἐγνώρισες τὴ Φλώρα; δὲν εἶνε ἐξαίρετη;»

«Ποῖος σὲ ἐσύστησε εἰς τὰς κυρίας;»

«Ἕνας ἀνθυπολοχαγὸς φὸν Μόρτελ, συγγενής των καὶ συγχρόνως φίλος μου στενός, ὁ ὁποῖος τώρα μετετέθη εἰς τὴν ἐπαρχίαν, μὲ ἐπαρουσίασεν εἰς αὐτὴν τὴν οἰκογένειαν, κατὰ παράκλησίν μου. Τὸν εἶδα μιὰ φορὰ στὸ θέατρο μὲ τὰς κυρίας, καὶ ἀμέσως ἔμεινα καταγοητευμένος ἀπὸ τὴν ὡραιότητα τῆς Φλώρας.»

«Ἡ ἐξωτερικὴ ὡραιότης μόνη δὲν παρέχει καμμίαν ἐγγύησιν ὅτι ὁ γάμος θὰ εἶνε εὐτυχής· πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται πρὸ πάντων ὁμοιότης καλοῦ χαρακτῆρος καὶ αἰσθημάτων. Πρέπει νὰ μοῦ ἀφήσῃς καιρὸν νὰ ἐξετάσω καὶ νὰ βεβαιωθῶ ἂν ἡ ἐκλεκτή σου ἔχει αὐτὰ τὰ προσόντα. Καὶ τώρα πᾶμε εἰς ἕνα ξενοδοχεῖο νὰ γευματίσωμε, διότι πεινάω φοβερά.»

3.

Μετά τινας ἡμέρας ὁ ψευδοκόμης παρουσιάσθη μόνος ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς κυρίας ταγματάρχου καὶ ἐγένετο δεκτὸς μετὰ πολλῆς φιλοφροσύνης. Εἶπεν εἰς τὰς κυρίας ὅτι ὁ φίλος του Μάϊνχαους ἐμποδισθεὶς ὑπὸ τῆς ἐπισκέψεως κυρίων τινῶν δὲν ἠδυνήθη σήμερον νὰ τὸν

συνοδεύση, τοῦθ' ὅπερ ἄλλως τε οὐδεμίαν δυσάρεστον ἔκπληξιν προὐξένησεν οὔτε εἰς τὴν οἰκοδέσποιναν οὔτε εἰς τὴν θυγατέρα της.

Μετ' οὐ πολὺ διεξήγετο ἤδη ζωηρὰ συνδιάλεξις μεταξὺ τῶν δύο κυριῶν καὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος ξένου. Ἡ δεσποινὶς φὸν Ῥέγκεν ἐπωφεληθεῖσα εὐκαιρόν τινα πρόφασιν ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ δωματίου. Εἰς αὐτὴν ὁ κόμης δὲν ἐνεποίει εὐάρεστον ἐντύπωσιν. Ἡ οἰκοδέσποινα ἐπεθύμει ἴσως τὴν ἀπομάκρυνσιν τῆς ἀνεψιᾶς της, διότι ἀμέσως ἔδωκεν ἄλλην τροπὴν εἰς τὴν συνδιάλεξιν, ἥτις μέχρι τοῦδε περιεστρέφετο περὶ γενικώτερα θέματα.

«Ἤλθετε ἀπὸ τὰ κτήματά σας ἐδῶ, κύριε κόμης, μόνον διὰ νὰ ἐπανίδετε τὸν φίλον σας;» ἠρώτησεν ἡ κυρία μετὰ προσπεποιημένης ἀδιαφορίας.

«Ἀ! τώρα μπαίνεις!» ἐσκέφθη καθ' ἑαυτὸν ὁ Βύρκνερ, καὶ προσποιούμενος μικράν τινα ἀμηχανίαν ἀπήντησε διστάζων: «Ἂν πρέπη νὰ ὁμολογήσω τὴν ἀλήθειαν, δὲν ἦλθα μόνον πρὸς αὐτὸν τὸν σκοπόν.»

«Καὶ ἐπιτρέπεται νὰ σᾶς ἐρωτήσω, χωρὶς νὰ φανῶ πολὺ ἀδιάκριτος, περὶ τοῦ δευτερεύοντος σκοποῦ;»

«Δηλαδὴ . . . δὲν βλέπω διὰ ποῖον λόγον νὰ τὸ φυλάττω μυστικόν. Ζητῶ νὰ νυμφευθῶ. Ἀλλὰ πρέπει νὰ σᾶς ὁμολογήσω, εὐγενεστάτη κυρία, τὴν ἀδυναμίαν μου. Ἔχω μερικὰς ἀξιώσεις. Ἔχω ἱκανὴν πεῖραν τοῦ κόσμου ὥστε νὰ εἶμαι πολὺ ἐκλεκτικός. Θέλω γυναῖκα φρόνιμον, ἡ ὁποία νὰ μοὶ καθιστᾷ εὐάρεστον καὶ φροσφιλῆ τὸν οἰκογενειακὸν βίον, καὶ αὐτὸ ἀκριβῶς ἀγνοοῦσιν αἱ πλεῖσται νεάνιδες τῆς σήμερον. Παρακαλῶ ὅμως νὰ μή με παρεννοήσετε ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην. Δὲν ἔχω καθόλου περιωρισμένας ἰδέας. Ἀπ' ἐναντίας, ἡ σύζυγός μου θέλω νὰ ἀπολαύῃ ὅλας τὰς ἀπολαύσεις καὶ τὰς ἀνέσεις τοῦ πλούτου, μόνον νὰ μὴ παρεκτρέπεται τῶν ἐπιτετραμμένων ὁρίων.»

«Σεβασταὶ καὶ δικαιόταται ἀπαιτήσεις,» εἶπε μετὰ σπουδῆς ἡ οἰκοδέσποινα ἐπιδοκιμάζουσα τοὺς λόγους του. «Ἀλλὰ τοιαύτην γυναῖκα, ὅπως τὴν ζητεῖτε, θὰ εὕρετε ἐδῶ εἰς τὴν πόλιν μας.»

«Ἐλπίζω.»

«Τὸ λέγετε τόσον μελαγχολικῶς! Μήπως αἱ ἄλλαι σας ἀπαιτήσεις εἶναι ἐκτάκτως μεγάλαι;»

«Οὐδαμῶς. Ἡ μέλλουσα σύζυγός μου ἀρκεῖ νὰ εἶνε ὡραία, εὐφυής, ὑγιής, ἄμεμπτος τὰ ἤθη καὶ εὐγενὴς τὴν καταγωγήν. Περιουσίαν δὲν ἀπαιτῶ. Ἔχω ἐγὼ ἱκανήν.»

«Ἀλλὰ ὡραῖαι, εὐφυεῖς, ὑγιεῖς, ἠθικαὶ καὶ εὐγενεῖς νεάνιδες ὑπάρχουν ἐδῶ ἀρκεταί.»

«Δὲν ἀμφιβάλλω καθόλου, ἀλλ' ἀπαιτεῖται καὶ ἄλλο τι, τὸ ὁποῖον εἶνε ἐντελῶς ἄσχετον πρὸς πάντα ταῦτα.»

«Λοιπόν, κύριε κόμης, δὲν θὰ μᾶς το ἀποκρύψετε.»

«Δὲν θὰ τό ἀποκρύψω, ἀλλὰ σᾶς παρακαλῶ νὰ μή με περιγελάσετε.»

«Δὲν ὑπάρχει φόβος, Κύριε κόμης.»

«Λοιπὸν — δὲν εἰμπορῶ ποτὲ εἰς τὴν ἐκλεκτὴν τῆς καρδίας μου νὰ κάμω πρότασιν γάμου, πρὶν ἡ αὐτὴ ἡ ἰδία μοὶ ὑποδηλώσῃ κατὰ τρόπον ἀνεπίδεκτον ἀμφιβολίας ὅτι προθύμως θ' ἀπεδέχετο τὴν πρότασίν μου.»

Ἡ μήτηρ καὶ ἡ θυγάτηρ ἀντήλλαξαν πάλιν βλέμμα ταχὺ καὶ πλῆρες συνεννοήσεως.

«Αὐτὸ βεβαίως» ἀπήντησεν εἶτα ἡ μήτηρ, «μοὶ φαίνεται δυσεκπλήρωτος ἀπαίτησις, διότι μία εὐγενὴς καὶ εὐάγωγος κόρη μόνον μέχρι τινὸς ὁρίου θὰ ἠδύνατο ν' ἀνταποκριθῇ πρὸς αὐτήν.»

«Βλέπετε λοιπόν;» εἶπεν ὁ ψευδοκόμης μετὰ στεναγμοῦ. «Ἔχετε δίκαιον. Ἀλλὰ καὶ ἐγὼ ἔχω ἰσχυροὺς λόγους ν' ἀπαιτῶ τὸν ὅρον τοῦτον. Φανταστῆτε λόγου χάριν, ἂν ἀπεκρούετο ἡ πρότασίς μου, ἂν ἔπρωγα, καθὼς λέγουν κοινῶς, τὴ χυλόπητα, ποῖον θάρρος θὰ εἶχα πλέον εἰς τὸ ἑξῆς νὰ μεταβαίνω εἰς ἄλλας οἰκίας, καὶ νὰ κρούω ἄλλας θύρας; Καὶ πόσον εὔκολα μπορεῖ καγεὶς νὰ φάγῃ τὴ χυλόπητα! Ἐγὼ μάλιστα ὡς ξένος δὲν εἰμπορῶ νὰ γνωρίζω ἀκριβῶς τὴν θέσιν καὶ τὰς ἰδέας ταύτης ἢ ἐκείνης τῆς οἰκογενείας. Αἴφνης λοιπὸν μία νεᾶνις φέρεται πρὸς ἐμὲ φιλοφρόνως, τοῦθ' ὅπερ ἐγὼ ἐκλαμβάνων ὡς δεῖγμα ἰδιαιτέρας πρὸς ἐμὲ συμπαθείας παρουσιάζομαι μὲ πρότασιν γάμου, ἥτις ἀποκρούεται, ἢ διότι ἡ νεᾶνις εἶνε ἤδη μεμνηστευμένη ἢ δι' οἷον δήποτε ἄλλον λόγον. Φανταστῆτε τότε τὴν θέσιν μου. Νομίζω ὅτι οὐδέποτε πλέον θὰ ἐτόλμων νὰ ἐπαναλάβω ἀλλαχοῦ τοιοῦτο διάβημα.»

«Ἄλλοι κύριοι δὲν ἀποθαρρύνονται τόσον» εἶπεν ἡ Φλώρα γελῶσα, ἀλλ' ἀφοῦ ἀπαιτεῖτε παρὰ τῆς νέας τοσαύτην ἐπιθετικότητα, πρέπει, νομίζω, καὶ σεῖς νὰ δείξετε πρῶτος τὴν πρὸς αὐτὴν συμπάθειάν σας.»

«Δὲν εἶνε ἀρκετὴ ἀπόδειξις τῆς πρὸς αὐτὴν λατρείας μου, τὸ ὅτι πηγαίνω πολὺ συχνὰ νὰ τὴν βλέπω;»

«Βεβαίως» ἀπήντησεν ἡ οἰκοδέσποινα, προλαμβάνουσα τὴν θυγατέρα της.

«Ἐλπίζω, κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον νὰ τύχω καὶ τοῦ σκοποῦ μου» εἶπεν ὁ ψευδοκόμης καὶ ἐσηκώθη. «Μπορῶ νὰ σᾶς ἐπισκεφθῶ καὶ πάλιν μετ' ὀλίγον μόνος, χωρὶς τὸν φίλον μου Μάϊνχαους;» προσέθηκε στραφεὶς πρὸς τὴν Φλώραν καὶ ἐνατενίσας αὐτὴν ἐπὶ μακρόν.

«Θὰ μᾶς εἶνε πάντοτε εὐχάριστον, κύριε κόμης,» ἀπήντησεν ἡ νεᾶνις ἐρυθριῶσα, ἡ δὲ μήτηρ προσένευε.

Ὁ Βύρκνερ ἡσπάσθη τὴν χεῖρα τῆς μητρὸς καὶ τῆς θυγατρὸς καὶ ἀποχαιρετίσας ἀπῆλθε.

«Τὸ σχέδιον ἐπιτυγχάνει» ἐψιθύρισεν ἐξελθὼν εἰς τὴν ὁδόν.

«Εἶνε κατερωτευμένος εἰς ἐσὲ» εἶπεν ἡ κυρία ταγματάρχου εἰς τὴν κόρην της, «εἰξεύρει ὅμως ὅτι ὁ φίλος του Μάϊνχαους εἶνε ἐπ' ἴσης ἐρωτευμένος, καὶ διὰ τοῦτο δὲν τολμᾷ νὰ σὲ ζητήσῃ, πρὶν ἢ ἀποσυρθῇ ὁ φίλος του.»

«Κ' ἐγὼ νομίζω ὅτι αὐτὸ συμβαίνει» ἀπεκρίθη ἡ Φλώρα· «τοῦ Μάϊνχαους, πρέπει νὰ τοῦ δώσωμε τὰ πάπούτσια στὸ χέρι.»

«Πρέπει πρῶτον νὰ ἴδωμεν ἂν ὁ κόμης θὰ ἔρχεται συχνὰ μόνος, χωρὶς τὸν φίλον του. Αὐτό, καθὼς εἶπεν ὁ ἴδιος, θὰ εἶνε τὸ βεβαιότατον γνώρισμα τῆς λατρείας του.»

(Ἕπεται τὸ τέλος.)

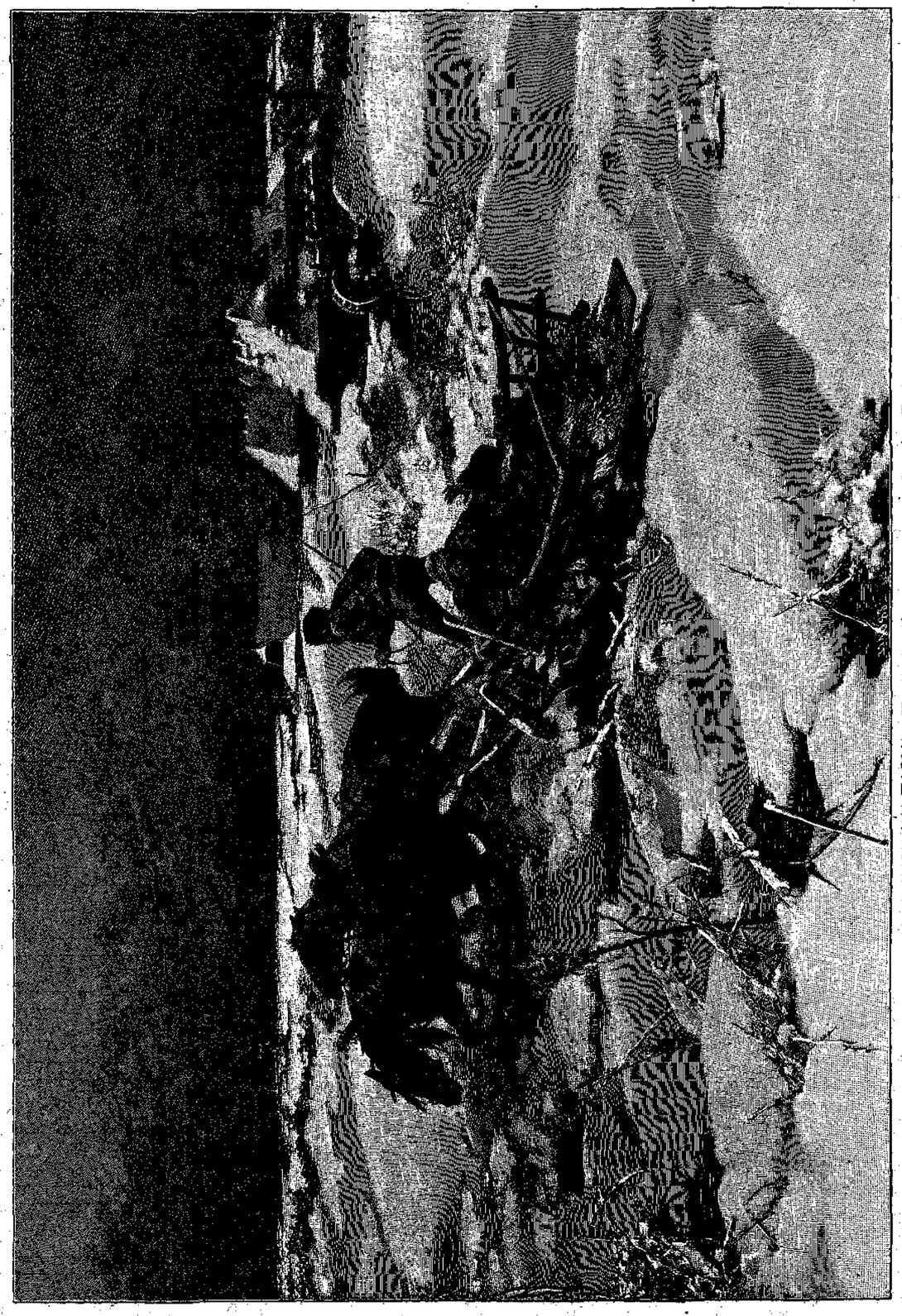

ΔΙΑ ΧΙΟΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΓΩΝ: Κατὰ τὴν ἐλαιογραφίαν τοῦ Jeroslav Besin.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΡΟΣ ΑΠΟΔΗΜΟΥΝΤΑ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8/20 Φεβρουαρίου 1891.

Ἀγαπητέ,

Ἐξαιρετικῶς στρυφνὸς ἦλθεν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα τὸ ἔτος τοῦτο ὁ Χειμὼν ἐντὸς τῶν πτυχῶν τοῦ χιονισμένου μανδύου του κομίζων ψῦχος ὑπερβόρειον· σπανίως κατῆλθε τόσον χαμηλὰ τὸ θερμόμετρον ἐν τῇ κατ' ἐξοχὴν χώρᾳ τοῦ ἡλίου ὅσον τοὺς μῆνας τούτους. Ἐν Θεσσαλίᾳ, ἐν Πελοποννήσῳ θυελλώδεις χιονοστρόβιλοι κατεκρήμνισαν συνοικίας ὅλας, κατέχωσαν πολλὰς οἰκογενείας ὑπὸ τὰ ἐρείπια· αὐτὴν τὴν στιγμὴν φίλος μου ἐκ τοῦ τηλεγραφείου ἐλθὼν μοὶ ἀνακοινοῖ ὅτι δεκαὲξ ἄνθρωποι διευθυνόμενοι ἐκ Τριπόλεως τῆς Ἀρκαδίας εἰς Κυνουρίαν ἀπεκλείσθησαν καθ' ὁδὸν ὑπὸ τῶν χιόνων καὶ ἀπωλέσθησαν. Συγγενεῖς αὐτῶν σπεύσαντες ἀγωνιωδῶς εἰς τὸ τηλεγραφεῖον ὅπως ζητήσωσι πληροφορίας ἔλαβον τὴν ἀπάντησιν ὅτι ἡ τηλεγραφικὴ συγκοινωνία διεκόπη ἀπὸ δέκα ἤδη ἡμερῶν! . . .

Οἱ Ἀθηναῖοι αἰσθάνονται ἀληθῆ ἔκπληξιν μανθάνοντες τὰ τοιαῦτα φοβερὰ κατορθώματα τῆς χιόνος· ἡ ἀθάα χιών, ἡ ἥμερος χιών, ἡ τόσον ἁπαλή, εἶνε δυνατὸν νὰ εἶνε ἀγρία καὶ ἀνθρωποκτόνος; αὐτὴ ἡ διακοσμοῦσα τόσον ὡραῖα, διά τινος θαμβῆς ἀποχρώσεως, τὰ τοπία, ἡ στολίζουσα διὰ παλλεύκων τριχάπτων τὰς στέγας, ἡ τόσον καλλιτεχνικὴ χιὼν εἶνε δυνατὸν νὰ μεταβάλληται εἰς παραφόρως βίαιον στοιχεῖον, ἐξολοθρεῦον ἀπηνῶς μετ' ἀπανθρώπου ἀπαθείας δυνάμεως ἀσυνειδήτου; Μοὶ διηγήθησαν ὅτι πρό τινων ἐτῶν ἡ ἐμφάνισις τῆς χιόνος ἐχαιρετίσθη ἐνθουσιωδῶς ἐν Ἀθήναις· ἐπὶ δεκαετίαν ὅλην δὲν εἶχε χιονίσει· καὶ ὅτε ἡ κόρη τοῦ Βορρᾶ ἤπλωσε τὸν λευκὸν μανδύαν της ἐπὶ τοῦ ἄστεος τῆς Παλλάδος μεγάλοι καὶ μικροὶ ἐξῆλθον εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ ἐχιονοβολοῦντο μετὰ φαιδρῶν ἀνακραυγῶν, χαριέσταται δὲ νεάνιδες ἔρριπτον ἀπὸ τῶν παραθύρων ἢ τῶν ἐξωστῶν χιονοσφαίρας κατὰ τῶν διαβατῶν ἠχηρῶς γελῶσαι ἂν τὸ βλῆμά των ἠδύστοχει. Ἰδοὺ πῶς προσηγόρευε δημοσιογράφος τις τὴν χιόνα. «Χιών, γλυκὺ ὄνειρον τοῦ Ἀθηναίου, μικρὸν φλυζανάκι καφὲ μετὰ μακρὸν καὶ καλὸν γεῦμα, αἱ τελευταῖαι εὐθυμοι λέξεις αἱ λεγόμεναι εἰς τὴν θύραν μετὰ ὡραίαν καὶ θερμὴν ἑσπερίδα, αἰσθημα περίεργον παρόμοιον πρὸς τὸ παραγόμενον ἐκ τῆς διὰ τηλεσκοπίου θέας μακρυνῶν πραγμάτων . . . Χιών, ὄνειρον γλυκύτερον ἀλλὰ καὶ βραχύτερον, διὰ τὸν Ἀθηναῖον, θερινῆς νυκτός. Χιών, λευκὴ χιών, καλῶς ὥρισες.»

Ἡ ποθεινὴ χιὼν ἐνεθυμήθη καὶ τὰς Ἀθήνας. Ἡ Πάρνης ἀπαστράπτει χιονοστεφής· τὸ ἐν Τατοῖῳ ἀνάκτορον τοῦ βασιλέως περιεκλείσθη ὑπὸ λευκοῦ φραγμοῦ· ἔλαφοι κατῆλθον μέχρι τῶν προθύρων τῆς Κηφισιᾶς, ἐκ τῶν ὀρέων πνέει ὀξύς, μέχρι τοῦ μυελοῦ τῶν ὀστῶν διεισδύων ὁ παγερὸς χιονιᾶς. Ἡ Κάζα, αἱ παλαιαὶ Ἐλευθεραί, ἡ πατρὶς τοῦ μεγάλου γλύπτου Μύρωνος, ἐπὶ τῆς ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Λεβάδειαν ὁδοῦ, ἀπεκλείσθη ὑπὸ τῶν χιόνων. Ἁμαξαι, λεωφορεῖα μετὰ ταχυδρομικῶν σάκκων, πάντες οἱ ἀπὸ Βοιωτίας εἰς Ἀθήνας ὁδοιπόροι δὲν δύνανται νὰ προχωρήσωσιν οὔτε ἐμπρὸς οὔτε ὀπίσω· τὸ δὲ ἐκεῖ χάνι δὲν ἐπαρκεῖ νὰ θρέψῃ τόσους πολιορκημένους. Ἡ κυβέρνησις ἀπέστειλεν ἐν σπουδῇ στρατιωτικὸν ἀπόσπασμα μετὰ τροφῶν καὶ μετὰ τῆς διαταγῆς νὰ διανοίξῃ τὴν δίοδον τῆς Κάζας καὶ ἄρῃ τὴν πολιορκίαν.

Ἠξεύρεις τί σημαίνει ξελυσσαχτής;

Σημαίνει ἐμπειρικὸν ἰατρόν, γνωρίζοντα τὰς μυστηριώδεις ἰδιότητας βοτανῶν τινων δι' ὧν ἀξιοῖ ὅτι θεραπεύει τοὺς λυσσοδήκτους· Ἡ φήμη τοῦ ξελυσσαχτοῦ ἦτο ἄλλοτε διαδεδομένη δεκάδας μιλλίων μακράν, τὸ δ' ὄνομά του προσεφέρετο ὑπὸ τῶν χωρικῶν μετά τινος δεισιδαίμονος σεβασμοῦ· τὸ ἀπὸ πατρὸς εἰς υἱὸν δι' ὅρκου μεταβιβαζόμενον ἀπόκρυφον τῆς θεραπείας, τὸ ἀπεριγράπτως φοβερὸν τοῦ δεινοῦ, οὗ ἐπηγγέλλετο τὴν ἴασιν, τὸ μυστηριῶδες ἐνίοτε τοῦ βίου του οἰκοῦντος ἐν ἠρειπωμένῳ, «στοιχειωμένῳ» ἀνεμομύλῳ ἔξω χωρίου τινός, πάντα ταῦτα κατέπληττον τὴν φαντασίαν τοῦ λαοῦ, αἰσθανομένου μίγμα τι σεβασμοῦ καὶ φόβου, οἷου ἐτύγχανον τὸν μεσαίωνα οἱ μάγοι, οἱ συλλέγοντες ἐν τοῖς ἀγροῖς ὑπὸ τὸ φῶς τῆς σελήνης τὰς θαυματουργοὺς βοτάνας των.

Ἐνθυμεῖσαι τὴν περὶ Πανὸς διήγησιν τοῦ Πλουτάρχου· ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Τιβερίου ναύκληρός τις παραπλέων τὴν νῆσον Πάξον ἤκουσε μυστηριώδη φωνὴν καλοῦσαν τὸν αἰγύπτιον πρωρέα Θαμούς, καὶ παραγγέλλουσαν εἰς αὐτὸν νὰ διακηρύξῃ πανταχοῦ ὅτι ὁ μέγας Πὰν ἀπέθανε. Τὸ παράδοξον τοῦτο ἐπεισόδιον ὅπερ καλῇ τῇ πίστει διηγεῖται ὁ ἐκ Χαιρωνείας συγγραφεὺς μοὶ ἔρχεται εἰς τὸν νοῦν ὅταν συλλογίζωμαι τὴν δόξαν τοῦ ξελυσσαχτοῦ ἥτις ἐξηφανίσθη ὅπως ἡ Θεότης τοῦ Πανὸς . . .

Τώρα ἂν λυσσαλέος κύων δήξῃ τινά, εἴτε πτωχὸς εἴτε πλούσιος εἶνε ὁ δηχθεὶς λαμβάνει τὴν πρὸς τοὺς Παρισίους ἄγουσαν. Κερβάνια ὁλόκληρα χωρικῶν μὲ τὴν φουστανέλλαν των ἢ βοσκῶν μὲ τὸν ἐκ δορᾶς ἐπενδύτην των διῆλθον τὰς ὁδοὺς τῆς γαλλικῆς πρωτευούσης ἑλκύοντες τὰ περίεργα βλέμματα τῶν Παρισινῶν. Πρό τινος ἑπτὰ πρόσωπα, ἄνδρες γυναῖκες, παιδία ἐδήχθησαν ὑπὸ λυσσῶντος κυνὸς. Οἱ δύστηνοι διεσκορπίσθησαν ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα ζητοῦντες βοήθειαν. Τινὲς ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ των, ἀλλόφρονες ἐπὶ τῇ σκέψει ὅτι ὁ φοβερὸς ἰὸς ἐδηλητηρίαζε τὸ αἷμά των ἔδραμον εἰς Καλάμας, εἰς τὸν ξελυσσαχτήν· ἀλλ' ἡ ἰδιωτικὴ φιλανθρωπία συνεκινήθη· συνελέχθησαν ἔρανοι ἐν σπουδῇ καὶ οἱ δυστυχεῖς ἐστάλησαν εἰς Παρισίους.

Ἓν τῶν πρακτικωτάτων ἱδρυμάτων τῶν Ἀθηνῶν εἶνε ἀναντιρρήτως ἡ Σχολὴ τῶν Ἀπόρων Παίδων τοῦ Συλλόγου Παρνασσοῦ· Ἡ ἰδέα τῆς ἱδρύσεως τοιαύτης σχολῆς ἀνήκει εἰς τὸν ἀείμνηστον ποιητὴν τῶν Ἀττικῶν Νυκτῶν Σπ. Βασιλειάδην· ἐν τῶν τελευταίων ποιημάτων του, τὸ σχολεῖον τοῦ χωρίου μαρτυρεῖ τί ἠσθάνετο διὰ τὰ πτωχὰ τέκνα τοῦ λαοῦ, τί ὠνειροπόλει καὶ τί ἤλπιζεν· ἀλλ' ὅ,τι διενοήθη ἐν τῷ ποιήματι, ἔπραξεν ἐν τῷ Παρνασσῷ· Βεβαίως ἡ σχολὴ αὕτη εἶχε κατ' ἀρχὰς ἀόριστόν τινα κοινωνικὸν χαρακτῆρα, διδάσκουσα δι' ἀναγνωσμάτων εἰς τοὺς ἀνυποδήτους καὶ ἀναλφαβήτους ἀγυιόπαιδας τὰ δικαιώματα τοῦ ἕλληνος πολίτου· ἀλλὰ τί πρᾶγμα γεννᾶται τέλειον; κατὰ μικρὸν οἱ νεφελοποροῦντες ἐπάτησαν τὸ ἔδαφος τῆς πραγματικότητος, καὶ ἔθεσαν τὰς βάσεις τοῦ ἔργου ὅπερ τιμᾷ οὐ μόνον τὸν Σύλλογον Παρνασσὸν ἀλλὰ τὴν Ἑλλάδα· οἱ παντοίας προελεύσεως ἀγυιόπαιδες, οἵτινες ψυχὴν καὶ σῶμα διαφθειρόμενοι θὰ καθίσταντο ἐγκληματίαι καὶ κακοῦργοι μορφοῦνται κατὰ μικρὸν εἰς τιμίους, φιλοπόνους πολίτας· τήν ἡμέραν εἶνε πωληταὶ ἐφημερίδων, ὑποδηματοσμῆκται, ὀψοκομισταί· τὴν ἑσπέραν ὑπὸ ἐκλεκτῶν διδασκάλων διδάσκονται γράμματα, παιδαγωγοῦνται, ἡ ἐπίδρασις τοῦ σχολείου παρακολουθεῖ αὐτοὺς καὶ μακρὰν αὐτοῦ· τοὺς ἐξημερόνει· κατ' ὀλίγον καὶ ἐπιπόνως τὰ παιδιὰ τῶν δρόμων μεταβάλλει εἰς παιδιὰ οἰκογενειῶν· ὅ,τι εὐγενὲς ὑπάρχει ἐν τῇ ψυχῇ των ἐκκολάπτεται ὑπὸ τὴν θερμότητα τῆς παιδαγωγούσης διδασκαλίας· ὅ,τι τραχὺ ἀποξέεται καὶ ἐκρίπτεται. Ἱδρύθη καὶ Ταμευτήριον ἐν τῷ Συλλόγῳ· ἔχει δὲ τοῦτο καὶ ἠθικὴν καὶ πρακτικὴν σημασίαν ἀνυπολόγιστον· ἐν πρώτοις παρορμᾷ τὰ παιδία εἰς οἰκονομίαν, ἐγείρει τὴν ἅμιλλαν, καὶ οὕτω συνάγονται βαθμηδὸν ἐφ' ὅσον κερδαίνονται, δεκάδες, ἑκατοντάδες δραχμῶν· ἀλλὰ τὸ κυριώτερον εἶνε ἡ διὰ τοῦ Ταμευτηρίου μόρφωσις τοῦ χαρακτῆρος· εἶνε σπουδαιότατον νὰ ἐθισθῇ τις ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας νὰ συμμορφοῦται πρὸς κανόνας, οὓς προδιέγραψεν εἰς ἑαυτόν· ἡ ἐξοικονόμησις ἱκανῶν δεκαλέπτων κατορθουμένη καθ' ἑκάστην, συνδεομένη πολλάκις μὲν μετὰ νίκης κατὰ τοῦ πειρασμοῦ τῆς λαιμαργίας ἢ ἄλλης ὀρέξεως τῆς ἡλικίας ταύτης, πάντοτε δὲ μετὰ τῆς ἀναμνήσεως τῆς ἐν τῷ χωρίῳ πτωχῆς μητρός, συνήθως χήρας, ἢ τῶν μικρῶν ἀδελφίων, τὰ ὁποῖα πλὴν αὐτοῦ δὲν ἔχουν κανένα προστάτην εἰς τὸν κόσμον, ἡ τοιαύτη ἐξοικονόμησις πλάττει κατὰ μικρὸν ὄχι μόνον κεφάλαια ἀλλὰ καὶ χαρακτῆρας.

Ἤδη νέα εὐεργετικὴ μεταρρύθμισις ἀγγέλλεται· ὁ πλούσιος ὁμογενὴς κ. Μαρασλῆς, δήμαρχος τῆς Ὀδησσοῦ, προέτεινεν εἰς τὸν Παρνασσὸν τὴν ἵδρυσιν οἰκονομικῶν μαγειρείων χάριν τῶν Ἀπόρων Παίδων κατὰ τὸ πρότυπον τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἰδίαις δαπάναις ἐν Ὀδησσῷ ἱδρυθέντων καὶ εὐεργετικῶς λειτουργούντων.

Ἡ πρότασις παρεπέμφθη εἰς ἐπιτροπὴν ἥτις θὰ μελετήσῃ τὰ κατὰ τὴν λυσιτελεστέραν διοργάνωσιν τῶν συσσιτίων τούτων.

Τὰ γεγονότα ταῦτα μαρτυροῦντα πρόοδον, ζωήν, ἀνακουφίζουσι καὶ παρηγοροῦσι ἀπὸ τὴν ἀπογοήτευσιν τὴν ὁποίαν ἐμπνέει ἐνίοτε ἡ θέα τῶν πολιτικῶν ἀγώνων· Βλέπων ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὰ τῆς πολιτικῆς ἐνθυμοῦμαι κἄποτε τὸν ὑπὸ τοῦ Κὰρρ ὁρισμὸν τῆς εὐτυχίας. Μακρόθεν εὔμορφον, χαριτωμένο σπιτάκι· ἐπλησίασες, ἐμβῆκες μέσα, οἰκτρὰ διάψευσις τῆς προσδοκίας σου, κραυγή: «αὐτὸ ἤτανε ὅλο;» τὸ αὐτὸ περίπου συμβαίνει καὶ εἰς ἐμέ. Μακρόθεν ἀνέπλατον τόσον ἰδεώδη τὴν ἀγαπητὴν Ἑλλάδα μας, ἐφανταζόμην ὅλα τέλεια, ἀλλ' ὅταν ἐπλησίασα, εἶδα ὅτι ἡ μηχανὴ ἥτις καλεῖται ἑλληνισμὸς κινεῖται οὐχὶ σπανίως ὑπὸ μικρῶν ἐλατηρίων. Λέγουν ὅτι ὁ Σολωμός, ὁ ποιητὴς τοῦ Ὕμνου τῆς Ἐλευθερίας, δὲν ἠθέλησε νὰ ἐπισκεφθῇ τὰς Ἀθήνας ἐκ φόβου μὴ ἡ πραγματικότης καταστρέψῃ τὸ ἰδεῶδες, τὸ ὁποῖον εἶχε πλάσει ἡ φαντασία του. Εἶχει δίκαιον ὁ ποιητής.

Σὲ ἀσπάζομαι

Παρεπίδημος.

Η ΤΥΦΛΗ ΜΑΡΤΥΣ.

Διήγημα γεγονότος.

Ἐπικρατεῖ παρὰ τοῖς πολλοῖς παράδοξός τις πρόληψις ἐναντίον τῶν «γεροντοκορῶν», καὶ αὐτὴ δὲ ἡ ὀνομασία «γεροντοκόρη» ἔχει τι τὸ χλευαστικόν, ἵνα μὴ εἴπωμεν τὸ περιφρονητικόν. Πᾶς μορφωμένος ἄνθρωπος ἔπρεπε, νομίζομεν, νὰ εἶνε ἀπηλλαγμένος τῆς προλήψεως ταύτης, διὰ τὸν ἁπλούστατον λόγον ὅτι αἱ γυναῖκες ἐκεῖναι, ὅσαι δὲν ηὐτύχησαν νὰ ἀποκατασταθῶσιν, εἴτε διότι δὲν ἐζητήθησαν εἰς γάμον εἴτε δι' οἵας δήποτε ἄλλας δυσευχεῖς περιστάσεις, εἶναι ἄξιαι συμπαθείας μᾶλλον ἢ χλεύης, ἀκόμη καὶ ἂν δι' ἰδιόν τι πταῖσμα ἔμειναν ἄγαμοι.

Εὐτυχῶς ἐν τῇ μικρᾷ ἐπαρχιακῇ πόλει Μ. . . ἡ δεσποινὶς Σιδωνία Μύλλερ ἀπετέλει ἐξαίρεσιν τοῦ γενικοῦ κανόνος, τοῦτ' ἔστι, εἰ καὶ ἦτο «γεροντοκόρη», ἔχαιρεν ὅμως γενικῆν ὑπόληψιν καὶ σεβασμὸν καὶ οὐδεὶς ἐτόλμα οὔτε κἂν νὰ ὑπαινιχθῇ τὴν δυστυχίαν της.

Τὴν γενικὴν ταύτην ὑπόληψιν ἐκτήσατο ἡ Σιδωνία διὰ τῶν πολλῶν ἀρετῶν της, πρὸ πάντων δὲ διὰ τῆς συνετῆς ἅμα καὶ φιλανθρώπου χρήσεως, ἣν ἐποιεῖτο, τῆς μεγάλης αὐτῆς περιουσίας. Ἐκέκτητο ὄχι μόνον τὴν ὡραιοτάτην καὶ μεγίστην οἰκίαν ἐν τῇ πόλει ἀλλὰ καὶ πολλὰ κτήματα ἐν τῇ ἐξοχῇ, ὧν ὁποῖοι αἱ πρόσοδοι ἦσαν πολὺ ἀνώτεραι τῶν πρὸς συντήρησίν της δαπανῶν. Ἀλλ' ἀντὶ νὰ ἀποταμιεύῃ τὰ περισσεύματα, διὰ νὰ τὰ καταλίπῃ μετὰ θάνατον εἰς χαίροντας κληρονόμους, ἐδαπάνα αὐτά, ζῶσα ἔτι, εἰς εὐεργετικοὺς σκοπούς, διὰ τοὺς πτωχοὺς καὶ τοὺς ἀρρώστους. Ἐν τῷ νοσοκομείῳ διετήρει διαρκῶς μίαν κλίνην, τοῦτ' ἔστιν, ἐπλήρωνε κατ' ἔτος τὸ ἀπαιτούμενον πρὸς συντήρησιν καὶ θεραπείαν ἑνὸς ἀσθενοῦς χρηματικὸν ποσόν. Συνεισέφερεν ὡσαύτως εἰς τὸ τυφλοκομεῖον τῆς πόλεως ἱκανὰ χρήματα, ἐβοήθει δὲ καὶ τοὺς κατ' ἰδίαν πένητας δσους ἐγίνωσκεν ἀξίους ὑποστηρίξεως . . .

Ὀλίγοι μόνον μεμνημένοι ἐγίνωσκον τὴν αἰτίαν, δι' ἣν ἡ Σιδωνία ἔμεινεν ἄγαμος. Ἡ αἰτία αὕτη ἦτο δυστυχὴς ἔρως. Ὅτε ἔζων εἰσέτι οἱ γονεῖς τῆς Σιδωνίας, νεανίας τις, ἔμπορος, ὀνόματι Ῥοδόλφος Βερνέρτος, εἶχε προσελκύσῃ τὴν συμπάθειαν τῆς κόρης. Ἐλέγετο μάλιστα ὅτι ἡ Σιδωνία ἦτο μετὰ τοῦ νέου τούτου κρυφίως μεμνηστευμένη. Ἀλλ' οἱ γονεῖς δὲν ἤθελον νὰ δώσωσι τὴν μονογενῆ θυγατέρα των εἰς τὸν ἄπορον ἐμποροϋπάλληλον, καὶ οὕτω ὁ ἔρως τῶν δύο νέων ἐξηκολούθησεν ἐν ἀγνοίᾳ τῶν γονέων. Αἴφνης ὅμως, ἡμέραν τινὰ ὁ Ῥοδόλφος Βερνέρτος ἐγείνεν ἄφαντος· εἶχε καταχραθῇ τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ προϊσταμένου του καὶ ἔφυγεν αἴφνης κρυφίως ἐκ τῆς πόλεως, πρὶν ἢ ἀνακαλυφθῶσιν αἱ κλοπαί του. Ὁ προϊστάμενος, ὅστις κατὰ τάλλα ἠγάπα τὸν νέον, ἔσχε τὴν γενναιότητα νὰ μὴ τὸν καταδιώξῃ, ἐκ τούτου δὲ οὐδαμῶς ἐζημιώθη, διότι μετὰ ἓν ἔτος περί που ἔλαβεν ἐξ Ἀμερικῆς παρὰ τοῦ Ῥοδόλφου μικρόν τι χρηματικὸν ποσὸν καὶ ἐπιστολήν, δι' ἧς ὁ νέος ὑπέσχετο νὰ πληρώσῃ τὰ ὑπεξαιρεθέντα χρήματα καὶ τοὺς τόκους αὐτῶν μέχρι λεπτοῦ. Δὲν ἐγνωστοποίησεν ὅμως τὴν διαμονὴν καὶ τὴν διεύθυνσίν του, φοβούμενος ἴσως μήπως καταδιωχθῇ. Πράγματι, ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν ὁ Ῥοδόλφος ἔσκεπε τόσα χρήματα, ὥστε ὁ προϊστάμενός του δὲν μετενόησε καθόλου διὰ τὴν γενναιότητα ἣν ἐδείξε πρὸς τὸν καταχραστὴν τῆς ἐμπιστοσύνης του.

Ἔκτοτε οὐδεμία πλέον εἴδησις ἐλήφθη περὶ τοῦ Ῥοδόλφου Βερνέρτου καὶ πάντες ἐλησμόνησαν αὐτὸν ἐν τῇ πόλει. Μόνη ἡ Σιδωνία δὲν ἠδύνατο νὰ τὸν λησμονήσῃ· ἐνῷ δέ, καὶ ζώντων ἔτι τῶν γονέων της καὶ μετὰ τὸν θάνατον αὐτῶν, ἐζητεῖτο ὑπὸ πολλῶν μνηστήρων, ἀπέκρουσεν ὅμως πάντας, διότι ἡ καρδία της ἔμενε πάντοτε πιστὴ πρὸς τὸν ἀφανῆ ἐραστήν της.

Ἀπὸ πολλοῦ ἤδη εἶχε συγχωρήσει τὸ πταῖσμά του, ἀλλὰ ματαίως ἤλπιζε νὰ λάβῃ παρ' αὐτοῦ ἐπιστολήν. Ὁ Ῥοδόλφος πρὸ τῆς φυγῆς του εἶχε καταλίπει εἰς αὐτὴν τὴν τελευταίαν πρὸς ἀποχαιρετισμὸν ἐπιστολήν του, ἐν ᾗ ἔγραφεν, ὅτι μεταβαίνει πέραν τοῦ ὠκεανοῦ ὅπως κρύψῃ ἐκεῖ τὴν αἰσχύνην του καὶ ὅτι θὰ προσπαθήσῃ ἐκ παντὸς τρόπου νὰ λησμονήσῃ αὐτήν, τὴν Σιδωνίαν, ἀφοῦ

πλέον ἐφάνη ἀνάξιος τοῦ ἔρωτός της. Πόσον προθύμως ἡ Σιδωνία θὰ τῷ προσέφερε τὴν βοήθειάν της καὶ θὰ τῷ ἐδείκνυε τὰ ἀναλλοίωτα αἰσθήματά της, ἂν ἠδύνατο νὰ μάθῃ τὸν τόπον της διαμονῆς του! Εἶχον ἐλθῃ γράμματα εἰς τὸν πρώην προϊστάμενόν του ἐκ Χικάγου, ἐκ Νέας Ὑόρκης ἐκ τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου, καὶ ἐκ διαφόρων μικροτέρων πόλεων τῆς Ἀμερικῆς· ἀλλ' οὐδεμία σταθερὰ διαμονὴ οὐδὲ ἀκριβέστερα διεύθυνσις ἐφαίνετο ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς του.

Μετὰ τὸν θάνατον τῶν γονέων της ἡ Σιδωνία ἐζήτησε παντοιοτρόπως, διὰ τῶν ἀμερικανικῶν ἐφημερίδων, διὰ τῶν ἐν ταῖς μεγάλαις πόλεσι τῆς Ἀμερικῆς γερμανικῶν προξενείων, ὅπως ἀνακαλύψῃ τὴν διαμονὴν τοῦ ἐρωμένου της, ἀλλὰ πᾶσαι αὐτῆς αἱ ἔρευναι ἀπέβησαν μάταιαι.

Ἀπὸ τῆς φυγῆς τοῦ Ῥοδόλφου εἶχον ἤδη παρέλθῃ δώδεκα ἔτη. Ἡ Σιδωνία ἦτο ἤδη ὑπερτριακοντούτης τὴν ἡλικίαν, ἀλλ' εἰσέτι διετήρει τὴν ὡραιότητα καὶ τὸ νεανικόν της σφρῖγος. Κατά τινα ἀαρινὴν ἡμέραν ἐκάθητο παρὰ τὸ παράθυρον καὶ παρετήρει μὲ ῥεμβώδη βλέμματα τὸν ἄνθηρὸν καὶ πρασινίζοντα κῆπον τῆς οἰκίας της, ὅτε αἴφνης ἡ γηραιὰ ὑπηρέτρια εἰσελθοῦσα διέκοψε τὰς ὀνειροπολήσεις της καὶ ἐνεχείρισεν αὐτῇ μίαν ἐπιστολήν, ἥτις ἔφερεν ἀμερικανικὸν γραμματόσημον.

Ἡ Σιδωνία ἔσχισε μὲ τρεμούσας χεῖρας τὸ περικάλυμμα τῆς ἐπιστολῆς καὶ ἐκότταξεν ἀμέσως τὴν ὑπογραφήν. Μεθ' ὅλην της τὴν προσπάθειαν ὅπως μετριάσῃ τὴν συγκίνησίν της, δὲν ἠδυνήθη νὰ καταστείλῃ ὀξεῖαν κραυγὴν χαρᾶς καὶ ἐκπλήξεως. Ἡ ὑπογραφὴ ἦτο τοῦ Ῥοδόλφου Βερνέρτου. Ἡ δὲ ἐπιστολὴ εἶχεν ὡς ἑξῆς:

«Ἀγαπητή μου Σιδωνία.

Δώδεκα ἔτη τῆς δοκιμασίας παρῆλθον δι' ἐμέ, καὶ πιστεύω ὅτι ἐξήγνισα ἤδη ἐντελῶς τὸ πταῖσμά μου. Δώδεκα ἔτη, πλήρη ἐργασίας, στενοχωρίας, κόπων καὶ μόχθων, πείρας, ἀλλὰ καὶ ἀμοιβῆς ἐπὶ τέλους καὶ ἐπιτυχίας. Φαίνεται ὅτι καὶ ὁ Θεὸς ἐσυγχώρησε τὸ παράπτωμά μου. Διὰ τῆς πολυετοῦς ἐργασίας μου ἔχω ἤδη ἀποκτήσῃ ἱκανὴν περιουσίαν. Ἀλλ' ὁ πλοῦτός μου οὐδεμίαν χαρὰν θὰ μοὶ παρεῖχεν, ἂν δὲν ἠδυνάμην νὰ τύχω ὑψηλοτέρου καὶ εὐγενεστέρου σκοποῦ.

Σήμερον παρουσιάζομαι ὡς ἀνεξάρτητος καὶ αὐτεξούσιος, συγχρόνως δὲ καὶ ὡς πολύπειρος ἀνήρ, ἀλλὰ καθαρὸς τὴν συνείδησιν, ἐνώπιόν σου, καὶ σὲ ἐρωτῶ, ἂν μὲ ἀγαπᾷς ἀκόμη, ἂν μὲ ἐσυγχώρησες, καὶ ἂν ἐπιθυμεῖς νὰ γείνῃς σύζυγός μου. Ἀπάντησέ μου μίαν μόνην λέξιν καὶ θὰ μὲ καταστήσῃς τὸν εὐτυχέστερον ἄνθρωπον τοῦ κόσμου.

Εἰς τὴν πατρίδα βεβαίως δὲν εἰμπορῶ νὰ ἐπιστρέψω, ἀλλ' ἂν συγκατατίθεσο σὺ νὰ ἔλθῃς ἐδῶ εἰς τὴν Ἀμερικήν, δὲν θὰ τὸ μετανόησι ποτέ. Σήμερον εἶμαι εἰς θέσιν νὰ σὲ καταστήσω ἀληθῶς εὐτυχῆ· διὰ δὲ τὴν ἐκ τῆς πατρίδος ἀπομάκρυνσιν θὰ εὕρῃς παρηγορίαν καὶ ἀνακούφισιν ἐν τῇ ἀπείρῳ ἀγάπῃ μου. Καθ' ὅσον γνωρίζω, δὲν ἔχεις κανένα συγγενῆ, ὅστις νὰ σὲ ἐμποδίσῃ, ἢ χάριν τοῦ ὁποίου νὰ μὴ ἀποφασίσῃς τὸ ταξείδιον. Ὅτι μετρῶ τὰς ὥρας καὶ τὰς στιγμάς, μέχρις οὗ λάβω ἀπάντησίν σου, εἶνε περιττὸν νὰ σοῦ τὸ εἰπω. Ἐὰν ἔχῃς ἀκόμη πρὸς ἐμὲ ἕνα σπινθῆρα τῆς παλαιᾶς ἀγάπης, ἀποφάσισε ταχέως καὶ δὲν θὰ μετανοήσῃς. Σὲ περιμένω πλήρης πόθου καὶ ἀνυπομονησίας. Ὁ σὸς Ῥοδόλφος Βέρνερτ. Νέᾳ Ὑόρκῃ, Stranton-Street, No. 480.»

Τὰς τελευταίας λέξεις μόλις καὶ μετὰ βίας ἠδυνήθη νὰ ἀναγνώσῃ ἡ Σιδωνία: Οἱ ὀφθαλμοί της ἦσαν πλήρεις δακρύων, ἀφοῦ δὲ ἀνέγνωσε μέχρι τέλους τὴν ἐπιστολὴν ἐξέρραγη εἰς λυγμοὺς ὑπὸ τῆς ὑπερμέτρου χαρᾶς. Ἐκάλεσε τὴν γηραιὰν ὑπηρέτριαν, τὴν ἐνηγκαλίσθη καὶ τῇ ἀνεκοίνωσε τὴν χαρμόσυνον εἴδησιν μετ' ἀκρατήτου χαρᾶς. Ἄνευ τῆς ἐλαχίστης ἐπιφυλάξεως ὡμολόγησεν εἰς τὴν γραῖαν τὸ μυστικὸν τῆς καρδίας της. Οὐδέποτε ἔπαυσε νὰ ἀγαπᾷ τὸν Ῥοδόλφον, οὐδέποτε ἠδύνατο νὰ τὸν λησμονήσῃ, πάντοτε τὸν εἶχεν εἰς τὸν νοῦν της καὶ εἰς τὴν καρδίαν της, ἀλλὰ δὲν ἤλπιζε πλέον νὰ λάβῃ εἴδησιν παρ' αὐτοῦ. Τώρα οἱ πόθοι της ἐξεπληρώθησαν. Οὐδὲ ἐπὶ στιγμὴν ἠδύνατο πλέον ἡ Σιδωνία νὰ ἀναβάλῃ τὴν ἀπόφασίν της, ἀλλ' ἔσπευσεν ἀμέσως νὰ ἀπαντήσῃ. Ἡ γηραιὰ ὑπηρέτρια διεβεβαίου τὴν κυρίαν της ὅτι δὲν δύναται νὰ τὴν ἐγκαταλείψῃ καὶ ὅτι εἶνε πρόθυμος νὰ τὴν ἀκολουθήσῃ εἰς τὰ ἔσχατα τοῦ κόσμου.

Τώρα πλέον δὲν ἦτο μόνον ἐξω' ἐν τῷ κήπῳ ἡ ἀνοιξις ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς Σιδωνίας. Μόνον ἐκείνη, ἥτις εἶχεν ἤδη ἀποβάλῃ πᾶσαν ἐλπίδα τῆς εὐτυχίας της καὶ τώρα αἴφνης βλέπει τὸ παλαιόν της ὄνειρον ἐκπληρούμενον καὶ τὸν μέχρι τοῦδε ἀνέφικτον σκοπόν της πραγματοποιούμενον, δύναται νὰ φαντασθῇ τὴν χαρὰν καὶ τὴν ἀγαλλίασιν τῆς Σιδωνίας.

Ἀπήντησε λοιπὸν ἀμέσως, μὲ συντομίαν ἀλλὰ μὲ ἄπειρον ἀγάπην καὶ ἐγκαρδιότητα. Ἔγραψεν ὅτι οὐδεμία μεγαλητέρα εὐτυχία ὑπάρχει δι' αὐτὴν εἰ μὴ νὰ ἑνωθῇ μετ' ἐκείνου, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ καρδία της οὐδέποτε ἔπαυσε νὰ μένῃ πιστή, εἰ καὶ ἄνευ ἐλπίδος. Περιέγραψε δὲ ζωηρότατα τὴν προθυμίαν της, νὰ ἐπιχειρήσῃ τὸ ταξείδιον ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον.

Ἀλλὰ μόλις μετὰ ἕνα μῆνα ἔλαβεν ἀπήντησιν παρὰ τοῦ Ῥοδόλφου ἐκ Νέας Ὑόρκης. Ἐν τῇ ἀπαντήσει ταύτῃ ἔλεγεν ὁ Ῥοδόλφος, πόσον εὐτυχῆ κατέστησεν αὐτὸν ἡ ἐπιστολὴ τῆς Σιδωνίας καὶ μετὰ πόσης ἀνυπομονησίας περιμένει τὴν εἰς Ἀμερικὴν ἄφιξίν της. Τὸ τέλος τῆς ἐπιστολῆς εἶχεν ὡς ἑξῆς:

«Ὑποθέτω ὅτι δὲν εἶσαι πτωχή, καὶ πρέπει νὰ ἐνδιαφέρωμαι διὰ τὴν περιουσίαν σου, πρὸς τὸ ἴδιόν σου συμφέρον. Ὅτι οὐδεμίαν ἀξίωσιν ἔχω ἐπὶ τῆς περιουσίας σου, ἐννοεῖται οἰκοθεν. Ἡ περιουσία, τὴν ὁποίαν ἀπέκτησα κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη, εἶνε πολὺ μεγάλη, ὥστε δὲν δύναται πρὸς αὐτὴν νὰ συγκριθῇ ἡ ἰδική σου. Ὅπως δήποτε ὅμως πιστεύω ὅτι δὲν θὰ θελήσῃς νὰ τὴν ἀφήσῃς ἐν Γερμανίᾳ. Ἀλλὰ δὲν σὲ συμβουλεύω πάλιν νὰ πωλήσῃς τὰ κτήματά σου ὅπως ὅπως, ἐν βίᾳ. Διὰ νὰ μὴ ἐπέλθῃ οὔτε καμμία ζημία εἰς τὰ συμφέροντά σου, οὔτε καμμία βραδύτης καὶ ἀναβολὴ τοῦ ταξειδίου, ἔχεις ἀνάγκην ἑνὸς ἀνθρώπου ἱκανοῦ καὶ ἀξιοπίστου, καὶ τοιοῦτον ἄνθρωπον εἰμπορῶ νὰ σοῦ συστήσω. Ἐλπίζω ὅτι ζῇ ἀκόμη εἰς αὐτὴν τὴν πόλιν ὁ μεσίτης καὶ τσιγαροπώλης Κάλμαν, ἄνθρωπος τιμιώτατος καὶ φίλος μου πιστός. Εἰς τὸν Κάλμαν ἔχω ἄπειρον ἐμπιστοσύνην, διότι εἰς αὐτὸν ὀφείλω τὰ πάντα. Ὅτε ἠναγκάσθην νὰ φύγω εἰς τὴν Ἀμερικήν, αὐτὸς ὑπῆρξεν ὁ σωτήρ μου· αὐτὸς ἔλαβε τὴν γενναιότητα νὰ μοῦ δώσῃ ὅλα του τὰ χρήματα, χωρὶς νὰ ἔχῃ τὴν παραμικρὰν ἐγγύησιν ὅτι θὰ τὰ λάβῃ ὀπίσω. Μόλις μετά τινα ἔτη κατώρθωσα νὰ τοῦ τὰ ἀποδώσω. Ἂν ζῇ ἀκόμη, πήγαινε ἀμέσως πρὸς αὐτὸν καὶ δεῖξέ του αὐτὴν τὴν ἐπιστολήν. Ἔχω ἀκράδαντον πεποίθησιν ὅτι θὰ σοῦ φανῇ ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν ὠφέλιμος. Χρήματα μὴ πάρῃς μαζῆ σου ἐκτὸ ταξείδι, ἀλλὰ παράδωσέ τα ὅλα εἰς τὸν Κάλμαν, διὰ νὰ τὰ μεταφέρῃ εἰς τὸν ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ τραπεζίτην μου διὰ μέσου μιᾶς γερμανικῆς τραπέζης. Μόλις φθάσῃς ἐδῶ, τὰ χρήματά σου θὰ εὑρίσκωνται πάλιν εἰς τὴν διάθεσίν σου. Εἰς τὸ πλοῖον λάβε μαζῆ σου μόνον τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα χρήματα, ἀλλὰ μὴ πάρῃς οὔτε Check οὔτε συναλλάγματα, διότι εἰς τὰ πλοῖα ὑπάρχουν πάντοτε κλέπται καὶ βαλαντιοτόμοι. Γράψε μου δὲ ἀμέσως, πότε ἀναχωρεῖς διὰ νὰ γνωρίζω ἀκριβῶς τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ὥραν τῆς ἀφίξεώς σου. Σὲ περιμένω μὲ ἄκραν ἀνυπομονησίαν. Ἐπεθύμουν, εἰ δυνατόν, ἐντὸς εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν νὰ εἶσαι ἐδῶ. Σπεῦσε, ὅσον τὸ δυνατόν, ταχύτερον νὰ ἔλθῃς. Ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν εἰμπορεῖς, τῇ βοηθείᾳ τοῦ πιστοῦ μου φίλου, νὰ τελειώσῃς ὅλας σου τὰς ὑποθέσεις, καὶ ἂν ἐπωφεληθῆς τὸ προσεχέστατον ἀτμόπλοιον, ἐλπίζω ὅτι ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς θὰ εἴμεθα διὰ παντὸς ἡνωμένοι καὶ εὐδαιμονέστατοι. Γράψε μου λοιπὸν ἀμέσως πότε ἀναχωρεῖς καὶ μὴ λησμονῆς ὅτι ἐν ἕκαστον δευτερόλεπτον μέχρι τῆς ἀφίξεώς σου ἀναμετρεῖ μετ' ἄκρας ἀνυπομονησίας ὁ πιστὸς σου Ῥοδόλφος Βερνέρτος.»

ΜΕΣΣΟΝΙΕ.

Ἡ Σιδωνία ἦτο ἐκτὸς ἑαυτῆς ἐκ τῆς πολλῆς χαρᾶς· ἦτο εἰς ἄκρον συγκεκινημένη διὰ τὴν ἐπιμέλειαν, μὲ τὴν ὁποίαν ὁ πιστός της Ῥοδόλφος ἐφρόντιζε καὶ διὰ τὰ ἐλάχιστα πράγματα ὅπως διευκολύνῃ καὶ ἐπισπεύσῃ τὸ ταξείδιόν της, διαφλεγόμενος ὑπὸ τοῦ πόθου νὰ γείνῃ ὅσον τάχιστα σύζυγός της. Ἀμέσως ἐκάθισε καὶ ἔγραψεν ὀλίγας γραμμὰς πρὸς τὸν μεσίτην Κάλμαν, παρακαλοῦσα αὐτὸν νὰ τὴν ἐπισκεφθῇ εἰ δυνατὸν ἀμέσως. Ἔστειλε τὴν ὑπηρέτριαν μὲ τὴν ἐπιστολήν, διὰ νὰ λάβῃ πάραυτα προφορικὴν ἀπάντησιν. Ὁ Κάλμαν ἀπήντησεν ὅτι τώρα ἔχει φοβερὰ πολλὰς ἐργασίας καὶ μόλις ἀδριον τὸ πρωΐ θὰ εὐκαιρήσῃ νὰ λάβῃ τὴν τιμὴν καὶ τὴν εὐχαρίστησιν νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν δεσποινίδα.

Τὴν ἀκόλουθον πρωΐαν ἦλθε πραγματικῶς εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Σιδωνίας, καὶ αὐτη τῷ ὡμολόγησεν ἐρυθριῶσα τὴν πρὸς τὸν Ῥοδόλφον σχέσιν της καὶ τῷ ἀνεκοίνωσε τὴν ὑπόθεσιν, περὶ ἧς πρόκειται, συγχρόνως δὲ παρέδωκεν εἰς αὐτὸν τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Ῥοδόλφου. Ὁ μεσίτης ἀφοῦ ἀνέγνωσε τὴν ἐπιστολὴν μέχρι τέλους, συνεχάρη θερμότατα τὴν Σιδωνίαν καὶ ἐξέφρασε τὴν προθυμίαν του ὅπως φανῇ χρήσιμος εἰς αὐτὴν καὶ εἰς τὸν φίλον του. «Ὁ Βερνέρτος ἦτο ὁ μόνος ἀληθινὸς φίλος μου» εἶπεν «ὁ πιστός, ὁ εἰλικρινὴς φίλος μου, καὶ εὐχαριστῶ τὸν Θεὸν ὅτι εἰμπόρεσα νὰ τοῦ κάμω μίαν μικρὰν εὐκολίαν, ἡ ὁποία συνετέλεσε εἰς τὴν εὐτυχίαν του· ἄλλως τε δὲν ἔπρεπε νὰ σᾶς κάμῃ λόγον περὶ τῆς μικρᾶς αὐτῆς χάριτος, τὴν ὁποίαν μοὶ ἀντεπέδωκε πρὸ πολλοῦ ἂν καὶ δὲν ἦτο καμμία ἀνάγκη. Ἐννοεῖται ὅτι εἶμαι προθυμότατος νὰ σᾶς παράσχω ὅλος μου τὰς ὑπηρεσίας, ἂν εἰμπορῶ καὶ πάλιν νὰ τῷ φανῶ χρήσιμος.»

Ἡ Σιδωνία τῷ ἀνεκοίνωσε μετὰ ταῦτα ὅτι ἡ εἰς μετρητὰ χρήματα περιουσία της συμποσοῦται εἰς τεσσαράκοντα χιλιάδας μάρκων, κατατεθειμένων παρά τινι τραπέζῃ· πλὴν τούτων δὲ ἔχει τὴν μεγάλην οἰκίαν, ἡ ὁποία φέρει καλὰ εἰσοδήματα, προσέτι δὲ ἔχει καὶ πολλὰ οἰκόπεδα πλησίον τῆς πόλεως, τῶν ὁποίων ἡ ἀξία ὁσημέραι αὐξάνει, διότι ὁλονὲν πληθύνονται αἱ ἐκεῖ πλησίον οἰκοδομαί. Προσέθηκε δὲ ὅτι ὅσῳ ταχύτερον πωληθῶσι τὰ οἰκόπεδα ἐκεῖνα, τόσῳ καλήτερον εἶνε δι' αὐτήν, διότι ἐπιθυμεῖ ν' ἀναχωρήσῃ εἰ δυνατὸν ἀμέσως διὰ τὴν Νέαν Ὑόρκην.

(Ἕπεται τὸ τέλος.)

1. ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΣ ΒΟΥΘ, προσωπογραφία μετὰ βιογραφίας (ἐν σελ. 337).

2. ΚΟΡΗ ΦΕΛΛΑΧΟΥ. Εἰκὼν ὑπὸ N. Sichel (ἐν σελ. 341).

Λέγεται ὅτι ἡ νεότης εἶνε πάντοτε ὡραία· καὶ ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις εἶνε ἀληθές· ὁ διαυγὴς καὶ ἀστράπτων ὀφθαλμός, τὸ ὑπὸ ὑγείας καὶ ζωῆς σφριγῶν σῶμα, τὰ ῥοδινὰ χείλη, ἡ πλουσία κόμη, ἡ καθαρὰ καὶ εὐώδης πνοή, ἡ ἁγνεία καὶ ἡ ἀθωότης, πάντα ταῦτα εἶναι προτερήματα τῆς νεότητος, τὰ ὁποῖα πάντοτε ἐξασκοῦσι τὴν δυναμίν των ἐπὶ τοῦ θεωμένου. Ἀλλ' ὅμως εἶνε πολὺ διάφορόν, ὅταν ὁ καλλιτέχνης παρουσιάζῃ εἰς τὰ ὄμματα ἡμῶν νεαράν τινα μορφήν. Τὸ βλέμμα του ἔχει τὴν ἱκανότητα, ν' ἀνακαλύπτῃ τὴν ἀληθινήν, τὴν γνησίαν καλλονήν, καὶ νὰ ἐξαίρῃ ὅλην τὴν μαγευτικὴν αὐτῆς δύναμιν, παραλείπων πᾶσαν ἐνδεχομένην ἀτέλειαν καὶ παρουσιάζων ἡμῖν πάσας τὰς τελειότητας ἐν θαυμαστῇ ἁρμονίᾳ, καὶ ὑπὸ ὅλως διάφορον φῶς ἢ ἐν τῇ πραγματικότητι. Ἡ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ εἰκόνι παριστωμένη αἰγυπτία χωρικὴ νεᾶνις δὲν εἶνε γέννημα τῆς καλλιτεχνικῆς φαντασίας τοῦ ζωγράφου, ἀλλ' εἶνε ἀληθινή, ζῶσα καλλονή, ζωγραφηθεῖσα ἐπὶ τόπου, ἐκ τῆς πραγματικότητος. Ἀμφιβάλλομεν ὅμως, ἂν ἐν τῇ πραγματικότητι θὰ ἐνεποίει ἡμῖν τὴν αὐτὴν ἐντύπωσιν, ἣν ἐμποιεῖ ἐν τῇ εἰκόνι, ὑπὸ τὴν ἐξωραϊστικὴν καὶ ἐξιδανικευτικὴν παράστασιν τοῦ καλλιτέχνου. Ν. Β.

3. ΔΙΑ ΧΙΟΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΓΩΝ, κατὰ τὴν ἐλαιογραφίαν τοῦ Jeroslav Besin (ἐν σελ. 345).

Ὁ παγερὸς Χειμὼν ἐν ταῖς βορείοις χώραις εἰς ἄλλους μὲν παρέχει τέρψεις καὶ ψυχαγωγίας εἰς ἄλλους δὲ ἀνηκέστους συμφορᾶς. Ἐπὶ τοῦ λείου καὶ στίλβοντος ἐδάφους τῶν παγοδρομίων ὀλισθαίνει ἐπιχαρίτως ἡ φαιδρὰ καὶ ἀμέριμνος νεολαία, ἄλλοι δὲ πάλιν ὁμιλοι εὐθυμούντων διελαύνουσι τὰς χιονοσκεπάστους ὁδοὺς ὀχούμενοι ἐν ἐλκήθροις· ἐνῷ ἄλλοι δυστυχεῖς, ἐν ἐρήμοις τόποις, μακρὰν πάσης βοηθείας, ὑποκύπτοντες εἰς τοὺς μόχθους τῆς μακρᾶς ὁδοιπορίας διὰ μέσου τῆς βαθείας χιόνος, ἀπόλλυνται ὑπὸ τοῦ παγετώδους ψύχους, ὑπὸ τῶν κακουχιῶν, ὑπὸ τῆς πείνης, ἢ κατασπαράσσονται καὶ καταβροχθίζονται ὑπὸ τῶν πεινάλεων λύκων. Κατὰ τὸν χειμῶνα, περισσότερον ἢ ἐν πάσῃ ἄλλῃ ὥρᾳ τοῦ ἐνιαυτοῦ, παρουσιάζονται παραλλήλως αἱ ἀποτομώτατα ἀντιθέσεις τοῦ ἀνθρωπίνου βίου. — Παράδειγμα τούτου παρέχει καὶ ἡ ἡμετέρα εἰκών. Ὅλοι οἱ δρόμοι εἶναι ἀφανεῖς ὑπὸ τὴν βαθεῖαν χιόνα. Οὐδὲν ἴχνος φαίνεται, δυνάμενον νὰ χρησιμεύσῃ ὡς γνώρισμα ἀσφαλοῦς ἐδάφους. Αἱ ἑσπεριναὶ σκιαὶ ἀμαυροῦσιν ἔτι μᾶλλον τοὺς ὑπὸ τοὺς ψύχους θολωμένους ὀφθαλμούς. Ἐν τῷ σαθρῷ ἐλκήθρῳ τοῦ χωρικοῦ γελῶσιν εὔθυμα καὶ παίζουσι τὰ ἀνύποπτα παιδία, ἐνῷ διατρέχουσι τὸν ἔσχατον κίνδυνον. Οἱ ἵπποι ἐμπίπτουσιν αἴφνης ἐν τῇ ὑπὸ χιόνων κεκαλυμμένῃ τάφρῳ τοῦ ὑδρομύλου καὶ διαρρηγνύουσι τὴν κρυσταλλώδη σκέπην, ἥτις ἕνεκα τῆς κινήσεως τοῦ ὕδατος ἐσχηματίσθη λεπτή. Ἔντρομος παρατηρεῖ τὸν κίνδυνον ἐγκαίρως ὁ ἐλκηθρηλάτης καὶ δι' ἰσχυρᾶς ὀλκῆς ἀναχαιτίζει τοὺς ἐξαγριωθέντας ἵππους. Ὁ κίνδυνος ἀπεσοβήθη, ἀλλὰ Κύριος οἶδε πόσους ἄλλους κινδύνους μέλλει νὰ ὑποστῇ εἰσέτι ὁ δυστυχὴς χωρικὸς μέχρι ὅτου φθάσῃ εἰς τὴν πενιχρὰν καλύβην του ἐν τῷ μεμακρυσμένῳ εἰσέτι χωρίῳ! Ν. Β.

4. ΜΕΣΣΟΝΙΕ, προσωπογραφία, ἴδε Ἐπιστήμη καὶ καλλιτεχνία (ἐν σελ. 348).

Μὴ ἔχετε πάρα πολὺ στενὴν φιλίαν καὶ οἰκειότητα μὲ τοὺς σκύλους. — Εἶνε ἀλήθὲς ὅτι ἐξ ὅλων τῶν κατοικιδίων ζώων τὸ μάλιστα ἐξῳκειωμένον πρὸς τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸ μάλιστα ἀξιαγάπητον διὰ τὴν πίστιν, τὴν ἀφοσίωσιν καὶ τὰς ἄλλας αὐτοῦ ἀρετὰς εἶνε ὁ κύων. Ἀλλ' ἡ ἀγάπη ἡμῶν πρὸς τοὺς κύνας δὲν πρέπει ποτὲ νὰ προβαίνῃ μέχρι στενωτάτης οἰκειότητος καὶ συναφείας μετὰ τῶν ζώων τούτων, διότι τότε δύναται εὐκόλως νὰ καταστῇ λίαν ἐπικίνδυνος εἰς ἡμᾶς αὐτούς. Ἐκτὸς τῶν ὑπὸ διαφόρων παρασίτων προξενουμένων νοσημάτων τοῦ δέρματος, ὑφ' ὧν προσβάλλονται οἱ πλεῖστοι κύνες καὶ τὰ ὁποῖα δύνανται πολὺ εὐκόλως νὰ μεταδοθῶσιν εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα ἐσωτερικά, ἤτοι ἐντὸς τοῦ σώματος τῶν κυνῶν ἐνδιαιτώμενα ζωῦφια, ἰδίᾳ δὲ ταινίαι, πολὺ κινδυνωδέστερα τῶν ἐξωτερικῶν παρασίτων. Τὰ ἐσωτερικὰ ταῦτα ζωῦφια δύνανται πολὺ εὐκόλως νὰ εἰσδύσωσιν εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὅταν οὗτος ἐπιτρέπῃ εἰς τὸν κύνα νὰ λείχῃ αὐτῷ τὰς χεῖρας, ἢ τὸ πρόσωπον, ἢ τὰ πινάκια ἐκ τῶν ὁποίων τρώγει κτλ. Οἱ τρέφοντες κύνας πρέπει, πρὸς ἀποφυγὴν παντὸς τοιούτου κινδύνου, οὐ μόνον περὶ τῆς ἐξωτερικῆς καθαριότητος τῶν κυνῶν νὰ φροντίζωσι, πλύνοντες αὐτοὺς εἰ δυνατὸν ἅπαξ τοὐλάχιστον τῆς ἑβδομάδος μὲ θερμὸν ὕδωρ καὶ μὲ σάπωνα, ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς τροφῆς τῶν ζώων τούτων: Πρὸ παντὸς ἄλλου πρέπει νὰ προσέχωσι, νὰ μὴ δίδωσι ποτὲ ὠμὸν κρέας εἰς τοὺς κύνας. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀποφευκτέα εἶνε ἡ πάρα πολὺ στενὴ οἰκειότης καὶ συνάφεια μετὰ τῶν κυνῶν. Μὴ ἀφίνετε ποτὲ τοὺς κύνας νὰ σᾶς λείχωσι, μὴ λαμβάνετε αὐτοὺς ἐπὶ τῶν γονάτων, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον εἰς τὴν κλίνην. Πρὸ πάντων δὲ τὰ παιδία πρέπει ν' ἀποτρέπωμεν πάντοτε ἀπὸ πάσης μετὰ τῶν κυνῶν στενῆς συγκοινωνίας καὶ οἰκειότητος. Τὸ ἀσφαλέστατον γνώρισμα τῆς ὑγείας καὶ εὐεξίας τοῦ κυνὸς εἶνε ἡ ψυχρότης καὶ ὑγρασία τῆς ῥινὸς αὐτοῦ. Ὅταν ἡ ῥὶς τοῦ κυνὸς εἶνε ξηρὰ (στεγνὴ) καὶ θερμή, δυνάμεθα νὰ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ὁ κύων πάσχει, ὅταν μάλιστα ἔχει καὶ ἀνορεξίαν. Καὶ ἡ ἐλαχίστη κακοδιαθεσία τοῦ ζώου τούτου ἐπιφέρει τὴν ἀποξήρανσιν καὶ θερμότητα τῆς ῥινός. Ἂν ἡ κατάστασις αὕτη ἐξακολουθήσῃ ἐπὶ μακρὸν χρόνον, ὑπάρχει πολὺ ὀλίγη ἐλπὶς ἀναρρώσεως τοῦ ζώου. Πολὺ ὀλίγοι κύνες ἀντέχουσιν εἰς σοβαρὰς ἀσθενείας. Οἱ τραυματισμοὶ παρὰ τοῖς κυσὶ θεραπεύονται ταχέως, πολλάκις μάλιστα ἄνευ βοηθείας τοῦ κτηνιάτρου, ἀλλ' αἱ ἐσωτερικαὶ νόσοι τῶν ζώων τούτων εἶναι δυσθεράπευτοι καὶ ἐπιφέρουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ταχέως τὸν θάνατον.

«Ἀρχαιολογικὴ συναυλία», ἔλαβε χώραν ἐσχάτως ἐν Λονδίνῳ. Ἐν Αἰγύπτῳ ἀνευρέθη ὑπὸ τοῦ Ἄγγλου Flinders Petri ἐν τινι γυναικείῳ τάφῳ ἀρχαῖος αἰγυπτιακὸς αὐλός. Ἄγγλος τις μουσικὸς ἔπαιξεν ἐνώπιον προσκεκλημένου ἀκροατηρίου διάφορα μουσικὰ τεμάχια διὰ τοῦ αὐλοῦ τούτου, ὅστις εἶνε τοὐλάχιστον τριῶν χιλιάδων ἐτῶν. Ὁ ἦχος αὐτοῦ δὲν ὁμοιάζει πρὸς τὸν τῶν σημερινῶν αὐλῶν, ἀλλὰ προσεγγίζει μᾶλλον πρὸς τὸν ἦχον τῶν ἐν Ἰταλίᾳ ὑπὸ τὸ ὄνομα zampogna γνωστῶν ὀργάνων.

Πολὺ ἀστεῖος κλέπτης καὶ ἄνθρωπος τοῦ κόσμου ἦτο ἀναμφισβητήτως ἐκεῖνος, ὅστις ἐν ἔτει 1834 ἔκλεψεν ἐν Παρισίοις τὸ πολύτιμον ὡρολόγιον τοῦ Λαμαρτίνου. Ὁ Λαμαρτῖνος, ὅστις τότε ὡς Grandseigneur εἶχε λαμπροτάτην ἐπαυλιν, ἀμάξας, λακέδες, πολύτιμα κειμήλια κτλ., εἶχε μόλις ἐξέλθῃ ἐκ τῆς μεγαλοπρεποῦς κατοικίας του, ὅτε κύριός τις κομψότατα ἐνδεδυμένος καὶ φέρων τὴν ταινίαν τῆς λεγεῶνος τῆς τιμῆς ἐν τῇ κομβιοδόχῃ τοῦ φράκου του, ἦλθε νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν περίφημον ποιητήν. Ὅτε ὁ ὑπηρέτης εἶπεν ὅτι ὁ κύριός του ἐξῆλθε καὶ δὲν θὰ ἐπιστρέψῃ ἴσως πρὸ τῆς ἑσπέρας, ὁ ξένος εἰσῆλθε μὲ ὅλον τὸ θάρρος καὶ τὴν ἐπιεικείαν εἰς τὸ σπουδαστήριον τοῦ Λαμαρτίνου, χωρὶς καθόλου νὰ ζητήσῃ τὴν ἄδειαν, καὶ ἐκάθισε παρὰ τὸ γραφεῖον, λέγων ὅτι θέλει νὰ γράψῃ ὀλίγας λέξεις. Ἀφοῦ ἔγραψεν ὀλίγας γραμμάς, ἐζήτησε παρὰ τοῦ ὑπηρέτου ἓν ποτήριον ὕδατος, καὶ ἐξηκολούθησε τὴν ἐργασίαν του. Ὅτε ὁ ὑπηρέτης ἐπανῆλθε φέρων το ποτήριον, ὁ ξένος ἐνεχείρισεν αὐτῷ τὴν ἐπιστολὴν ἐσφραγισμένην, ἔπιε τὸ ὕδωρ καὶ ἀπῆλθε. — Τὸ ἑσπέρας ἐπανελθὼν ὁ Λαμαρτῖνος ἀνέγνωσε τὴν ἑξῆς ἐπιστολήν: «Τὸ χρυσὸ καὶ ἀδαμαντόκολλητο ὡρολόγι σάς, τὸ ὁποῖον ἀφήσατε σήμερον τὸ πρωΐ ἐπὶ τῆς θερμάστρας, δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ τὸ ζητήσετε, διότι αὐτὴν τὴν στιγμὴν εὑρίσκεται εἰς τὴν τσέπην μου, τὴν ὁποίαν δὲν θὰ εἰμπορέσετε νὰ εὕρετε τόσον εὔκολα. Ὁ ὑπηρέτης σας δὲν εἶνε κλέπτης, εἶνε ὅμως πολὺ βλάξ, καὶ σᾶς συμβουλεύω νὰ τὸν διώξετε. Αὐτὴν τὴν συμβουλὴν σᾶς δίδω πρὸς ἀποζημίωσιν διὰ τὸ δῶρον, τὸ ὁποῖον ἔκαμα δι' ἐξόδων σας εἰς τὸν ἑαυτόν μου. Ὁ φίλος σας Τρεχαγύρευε.»

Ὑάλινα ὑφάσματα. Ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις τῆς Βορείου Ἀμερικῆς εὑρίσκεται ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐν μόνον ἐργοστάσιον, ἔνθα τεχνουργεῖται ἰδιαιτερόν τι ὕφασμα ἐξ ὑαλίνων νημάτων. Τὸ ὕφασμα τοῦτο λέγεται ὅτι εἶνε μαλακὸν καὶ ἐλαστικὸν ὡς μετάξινον, ἐπειδὴ δὲ εἶνε ἀφλόγιστον, τοῦτ' ἔστι, ἔχει τὴν ἰδιότητα νὰ μὴ καίεται, εἶνε πρὸ πάντων χρήσιμον εἰς τοὺς ἐργαζομένους πλησίον τοῦ πυρός.

Ἀγγλικὴ ἐμβρίθεια. Ὁ γνωστὸς ζωγράφος, ἰδίᾳ δὲ τοπειογράφος, Σίρμερ (ἀποθ. 1866) διέτριβεν ἐν Ῥώμῃ κατὰ τὸ ἔτος 1830. Ἐν τῷ ἐκεῖ ἐργαστηρίῳ του ἐπεδείκνυεν ἡμέραν τινὰ εἰς τινας φίλους του μίαν εἰκόνα, ἥτις παρίστα τὸν πρῶτον καταρράκτην τοῦ Νείλου. Εἰς ἐκ τῶν θεατῶν ἰσχυρίσθη ὅτι ἡ εἰκὼν δὲν παριστᾷ πιστῶς καὶ μετὰ πάσης ἀκριβείας τὴν φυσικὴν θέαν τοῦ τοπείου. Ἀλλ' ὁ ζωγράφος ἀντέκεινε, λέγων ὃ δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἠπατήθη. «Θὴ ἰδοῦμε ποῖος ἔχει δίκηο» ἀνεφώνησε νεανίας τις Ἄγγλος, μαθητὴς τοῦ ζωγράφου, καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ δωματίου.

Οἱ παριστάμενοι περιέμενον ἐπί τινα χρόνον, νομίζοντες ὅτι ὁ νεανίας θὰ ἐπανέλθῃ φέρων βιβλίον τι, περιέχον τὴν περιγραφὴν τοῦ καταρράκτου ἐκείνου. Ἀλλ' αἱ ὧραι παρήρχοντο ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλην καὶ ὁ Ἄγγλος δὲν ἐφαίνετο. Μετὰ περέλευσιν δύο ἡ τριῶν ἡμερῶν ὁ Σίρμερ διενήργησεν ἐρεύνας πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ μαθητοῦ του ἀλλ' εἰς μάτην. Ἤρχισαν πάντες νὰ φοβοῦνται ὅτι δυστύχημά τι θὰ συνέβη εἰς τὸν Ἄγγλον.

Ἐπὶ τέλους, μετὰ τρεῖς μῆνας, εἰσέρχεται ὁ μαθητὴς ὅλως ἀπροσδοκήτως εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ διδασκάλου, ἀναφωνῶν «ἰδού, Μαέστρο! Σᾶς φέρω μίαν ἰχνογραφίαν τοῦ καταρράκτου τοῦ Νείλου. Εἶνε πιστή, διότι τὴν ἰχνογράφησα ἐπὶ τόπου. Πραγματικῶς εἴχετε δίκαιον!» Ὁ Σίρμερ ἐγέλασε καὶ ἐνηγκαλίσθη τὸν καλὸν μαθητήν, ὅστις ἐπεχείρησε τόσον μακρὸν ταξείδιον, ὅπως δικαιώσῃ τὸν διδάσκαλόν του.

Ἀπάθεια. Ὁ περίφημος ἀστρονόμος Arago εἶχε τὸ ὡραιότατον καὶ πολυτιμότατον βαρόμετρον τοῦ κόσμου, τὸ ὁποῖον εἶχε λάβῃ ὡς δῶρον παρὰ τοῦ Sir Humprey Davy, καὶ τὸ ὁποῖον ἐστοίχιζε περισσότερον τῶν 200 γουινεῶν. Ἡμέραν τινὰ ὁ γηραιὸς ὑπηρέτης τοῦ ἀστρονόμου ἐνῷ ἐκαθάριζεν ἀπὸ τοῦ κονιορτοῦ τὰ ἐπίπλα μεθ' ὑπερβολικῆς σπουδῆς, ἔρριψεν ἐξ ἀπροσεξίας τὸ πολύτιμον τοῦτο ἐργαλεῖον ἀπὸ τῆς τραπέζης, τὸ ὁποῖον καὶ κατασυντρίβη. Ὁ ὑπηρέτης ἦτο ἀπηλπισμένος καὶ ἐκτὸς ἑαυτοῦ διὰ τὴν ἀπροσεξίαν του, ἀλλ' ὁ ἀστρονόμος, «Δὲν πειράζει» τῷ εἶπε ἡσύχασε τῶρα. Ὡς φαίνεται θὰ ἔχουμε δυνατὴ βροχή, διότι τὸ βαρόμετρό μου ποτὲ δὲν ἔπεσε τόσο χαμηλά, δσο σήμερα.»

Ὁ Μεσσονιέ. Εἷς τῶν μεγίστων καλλιτεχνῶν τοῦ καθ' ἡμᾶς αἰῶνος, ὁ περίφημος Γάλλος ζωγράφος Μεσσονιὲ (Jean Louis Ernest Meissonier), τοῦ ὁποίου τὴν προσωπογραφίαν παρέχομεν σήμερον ἐν σελ. 348, ἀπέθανε τῇ τελευταίᾳ ἡμέρᾳ τοῦ ἰανουαρίου τ. ἔ. ἐν Παρισίοις. Ὅπως ὁ Γερμανὸς ζωγράφος Μέντσελ, τὸν ὁποῖον ὁ Μεσσονιὲ τὰ μέγιστα ἐξετίμα καὶ ἐθαύμαζεν ἐξ ὅλων τῶν Γερμανῶν ζωγράφων, οὕτω καὶ αὐτός ὁ Μεσσονιὲ ἔτεμε νέας ὁδοὺς καὶ ἐνεκαίνισε νέαν ἐποχὴν εἰς τὴν ζωγραφικήν, «ἐκ μηδεμιᾶς σχολῆς» προελθών, ἀλλὰ διὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ εὐφυΐας καὶ ἐπιμελείας ἀναδειχθεὶς ἀριστοτέχνης. Ἡ διηνεκὴς τάσις πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ φυσικότητα, ἡ ἀκάματος προσπάθεια πρὸς ὅσον οἷόν τε πιστοτάτην ἀπομίμησιν τῆς φύσεως καὶ πρὸς ὅσον οἷόν τε ἀκριβεστάτην ἐκτέλεσιν καὶ τῶν ἐλαχίστων λεπτομερειῶν ἑκάστου ἀντικειμένου, εἶναι τὰ ἰδιάζοντα χαρακτηριστικά, εἰς ἃ ὁ περίφημος Γάλλος ζωγράφος ὀφείλει κατὰ μέγα μέρος τὸ μεγαλεῖόν του. — Ὁ Μεσσονιὲ ἐγεννήθη τῷ 1813 ἐν Λυῶνι. Ἡ εὐφυΐα αὐτοῦ πρὸς τὴν ζωγραφικὴν ἦτο ἀνέκαθεν καταφανής, ἀλλ' οἱ γονεῖς οὐδεμίαν εἶχον ἀγάπην πρὸς τὸ καλλιτεχνικὸν στάδιον, καὶ ἀπέτρεπον ἀπ' αὐτοῦ τὸν παῖδα ἐπιμόνως. Ἐν τῷ διηνεκεῖ ἀγῶνι πρὸς τὴν ἀντίστασιν ταύτην τῶν γονέων ἀνέπτυξε καὶ ἐκραταίωσεν ὁ Μεσσονιὲ ἐθδὺς ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας τὴν ἰσχὺν τῆς θελήσεώς του καὶ τὴν ἀκαμψίαν τοῦ χαρακτῆρός του. Ἐπειδὴ δὲν ἠδύνατο νὰ μεταπείσῃ τὸν πατέρα καὶ νὰ κάμψῃ τὴν θέλησίν του, ἔφυγεν ἐκ τοῦ πατρικοῦ οἴκου, ὅπως ζητήσῃ μόνος, ἐν ἀνεξαρτησίᾳ, τὴν τύχην του καὶ ἐπιτύχῃ ἄνευ ξένης βοηθείας τοῦ σκοπού, ὃν προέθετο καὶ ἐπεδίωκεν ἀνενδότως. Μετέβη εἰς Παρισίους, ἔνθα ἐσπούδασεν ἐπὶ ὀλίγον χρόνον ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ τοῦ Léon Boignet. Ἀλλ' ἀσυγκρίτως περισσότερα ἡ παρὰ τοῦ ζωγράφου τούτου ἐμάνθανεν ὁ νεανίας ἐκ τῆς ἀμέσου θεωρίας αὐτῆς τῆς φύσεως καὶ ἐκ τῆς ἐπισταμένης μελέτης τῶν ἐν τῇ Πινακοθήκῃ τοῦ Λούβρου ἀριστοτεχνημάτων τῆς ἀρχαίας φλανδρικῆς, τῆς τοῦ van Eyk, καὶ τῆς μεταγενεστέρας ὁλλανδικῆς σχολῆς. Τὸ ὑπὸ τοῦ Jean van Eyk ἐζωγραφημένον εἰκόνισμα τῆς Παναγίας ἐν τῷ Λούβρῳ, τὸ θαυμασιώτατον τοῦτο δημιούργημα τῆς μεγαλοφυΐας, τῆς ἐπιμελείας, τῆς ὑπομονῆς καὶ μιᾶς ἀκατανοήτου τεχνικῆς δεινότητος, κατώρθωσεν ὁ νεαρὸς τότε Μεσσονιὲ νὰ ἀντιζωγραφήσῃ μετὰ τοσαύτης ἀκριβείας καὶ τελειότητος, ὥστε τὸ ἀπομίμημά του τοῦτο διήγειρε τὸν θαυμασμὸν καὶ τὴν ἔκπληξιν πάντων τῶν καλλιτεχνῶν καὶ τῶν τεχνοκριτῶν. Τὰ πρὸς συντήρησίν του ἀναγκαῖα ἀπελάμβανε κατ' ἀρχὰς ὁ νεαρὸς καλλιτέχνης δι' ἰχνογραφιῶν, αἵτινες ἐξυλογραφοῦντο κατόπιν δι' εἰκονογραφικὰ βιβλία, οἷον διὰ τὴν Γραφήν, τὴν Γενικὴν Ἱστορίαν τοῦ Βοσσουέτου, τὸν «Orlando furioso» τοῦ Ἀριόστου, τὰ «Κατὰ Παῦλον καὶ Βιργινίαν» τοῦ Bernardin de St. Pierre, κ. ἀ. Καὶ ἐν ταῖς ἐργασίαις ταύταις, δι' ὧν ἦτο ἠναγκασμένος νὰ κερδίζῃ τὸν ἐπιούσιον ἄρτον, συνεκέντρου ὁ εὐσυνείδητος καλλιτέχνης ὅλας του τὰς δυνάμεις, καὶ οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἰχνογραφίαν παρέδιδε, πρὶν ἢ ἐπεξεργασθῇ αὐτὴν μεθ' ὅλης τῆς δυνατῆς ἀκριβείας καὶ τελειότητος. Οὕτω λ. χ. διὰ τὰς εἰκονογραφίας τοῦ τελευταίου μνημονευθέντος ἔργου «Paul et Virginie» ἐποιήσατο ὁ Μεσσονιὲ ἐμβριθεστάτας μελέτας ἐν τῷ Βοτανικῷ κήπῳ (Jardin des Plantes), ἵνα ἀπομιμηθῇ μετὰ πάσης ἀκριβείας τὴν Χλωρίδα τῶν Δυτικῶν Ἰνδιῶν καὶ παράσχῃ εἰς τὰς μικρὰς ἰχνογραφίας του τὸν ἁρμόζοντα ἐγχώριον χαρακτῆρα. — Τὰς πρώτας πρωτοτύπους ζωγραφίας του παρουσίασεν εἰς τὸ δημόσιον ὁ Μεσσονιὲ κατὰ τὸ εἰκοστὸν τρίτον ἔτος τῆς ἡλικίας του. Εἶχον δὲ πᾶσαι μικρὸν μέγεθος καὶ παρίστων μίαν ἢ ὀλίγας μόνον μορφὰς ἐν ἠρέμῳ στάσει· ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς νεανικοῖς τούτοις καλλιτεχνήμασι, (τῷ ζατρικιστῇ, τῷ παρηγοροῦντι μοναχῷ, τῷ Ἄγγλῳ ἰατρῷ κτλ.) καταφαίνεται ἡ μεγάλη φυσικότης καὶ ἀλήθεια, ἡ τελειότης τῆς ἰχνογραφήσεως, καὶ ἡ ζωγραφικὴ ἐκτέλεσις ὅλων τῶν μερῶν μέχρι τῆς ἐλαχίστης λεπτομερείας, διό, μεθ' ὅλην τὴν μικρότητα τοῦ σχήματός των αἱ εἰκόνες αὗται διήγειραν εὐθὺς τὸν γενικὸν θαυμασμόν. Ἡ φήμη καὶ ἡ δόξα τοῦ Μεσσονιὲ ηὔξανεν ἔκτοτε μετὰ μεγάλης ταχύτητος. Ἀναριθμητα εἶναι τὰ ὀλίγῳ ὕστερον ἐξελθόντα ἐκ τοῦ ἐργαστηρίου του ἀριστοτεχνήματα, ὧν τὰ πλεῖστα παριστῶσι πρόσωπα καὶ σκηνὰς ἐκ τῶν παρελθόντων αἰώνων, ἰδίᾳ δὲ τοῦ ἑκκαιδεκάτου, ἑπτακαιδεκάτου, καὶ ὀκτακαιδεκάτου αἰῶνος· ἀπίστευτοι δὲ εἶναι καὶ οἱ κόποι καὶ αἱ δαπάναι εἰς ἃς ὑπεβάλλετο ὅπως μελετήσῃ καὶ ἀπομιμηθῇ διὰ τοῦ χρωστῆρος μετὰ θαυμαστῆς ἀκριβείας καὶ φυσικότητος τὰς ἐξωτερικὰς ὄψεις τοῦ βίου, τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα, τοὺς τύπους, τοὺς χαρακτῆρας, τὰς στολάς, τὰς ἀρχιτεκτονικάς, τὰς κατοικίας, τὰ ἔπιπλα τῶν ἐποχῶν ἐκείνων. Τῶν ἱστορικῶν τούτων ἔργων οὐδὲ τοὺς τίτλους ἐπιτρέπει ἡμῖν ὁ χῶρος ν' ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα. Ἀπαράμιλλον ἀριστοτέχνημα ἐκ τῶν χρόνων ἐκείνων εἶνε καὶ ἡ «διακοπεῖσα μονομαχία», περίφημον ὑπὸ τὸν τίτλον «le rixe» (ἐν τῇ κατοχῇ τῆς Βασιλίσσης τῆς Ἀγγλίας). Διὰ τῆς εἰκόνος ταύτης ἠθέλησεν ὁ Μεσσονιὲ νὰ δείξῃ ὅτι ἠπαῴντο οἱ νομίζοντες αὐτὸν ἀνίκανον νὰ ζωγραφήσῃ ἄλλο τι ἢ ἠρέμους σκηνάς· καὶ πράγματι ἐδημιούργησε τὴν «Μονομαχίαν», τῆς ὁποίας τὰ πρόσωπα ἐκφράζουσι τὴν ὑψίστην ταραχήν, μανίαν, λύσσαν, μῖσος, ὀργήν, φόβον καὶ τρόμον μετὰ τοσούτῳ θαυμαστῆς φυσικότητος καὶ ζωντανῆς ἀληθείας, οἵαν οὐδεὶς ἴσως καλλιτέχνης ἠδυνήθη ποτὲ νὰ παραστήσῃ διὰ τοῦ χρωστῆρος. Κατ' ἐντολὴν τοῦ αὐτοκράτορος Ναπολέοντος Γ'. ἠκολούθησεν ὁ Μεσσονιὲ τὸν γαλλικὸν στρατὸν τῷ 1859 εἰς τὸν ἰταλικὸν πόλεμον, ὅπως ζωγραφήσῃ τὰς νίκας του. Ὁ λαμπρότατος καρπὸς τῶν παρατηρήσεων καὶ μελετῶν τοῦ ζωγράφου ἐν τῷ πολέμῳ τούτῳ ἦτο ἡ νῦν ἐν τῇ Πινακοθήκῃ τοῦ Λουξεμβούργου ἀποκειμένη ἀπαράμιλλος εἰκών, ἡ παριστῶσα: τὸν αὐτοκράτορα καὶ τὸ ἐπιτελεῖόν του κατὰ τὴν καταπυροβόλησιν καὶ ἅλωσιν τῆς κυριωτάτης τῶν Αὐστριακῶν θέσεως ἐν τῇ ἐν Σολφερίνῳ μάχῃ. Ἐν ἔτει 1863 ἐξετέθη κατὰ πρῶτον ἡ εἰκὼν αὕτη ἐν τῇ Ἐκθέσει τῶν Παρισίων. Ὁ τέως ζωγράφος τῶν «petits bonhommes» ἀνεδείχθη αἴφνης διὰ τῆς εἰκόνος ταύτης ὁ πρύτανις τῆς νεωτέρας ἱστορικῆς ζωγραφικῆς. Ἔκτοτε ὁ Μεσσονιὲ ἐλάμπρυνε διὰ πλείστων ἀριστοτεχνημάτων τοὺς ἥρωας καὶ τὰ πολεμικὰ κατορθώματα τῆς πατρίδος του, πρὸ πάντων ἐκ τῶν χρόνων τοῦ πρώτου Ναπολέοντος. Ἡ τελευταία καὶ ἀρίστη ἐκ τῶν εἰκόνων τούτων εἶνε ἡ παριστῶσα τὸν μέγαν Ναπολέοντα μὲ τὸ ἐπιτελεῖόν του κατὰ τὴν ἐκ Μόσχας ὑποχώρησιν, καὶ φέρουσα ὡς τίτλον τὸ ἔτος «1814». Περὶ τῆς εἰκόνος ταύτης ἐγράψαμεν ἐκτενέστερον ἐν τῷ 6 ἀριθμῷ τῆς Κλειοῦς σελ. 95. Ὁ Μεσσονιὲ ἀπήλαυσε παγκοσμίου δόξης καὶ πάντων τῶν ἀγαθῶν τῆς τύχης, ἣν αὐτὸς ἑαυτῷ ἐδημιούργησεν. Εἶχε δὲ μέχρι βαθέος γήρως νεανικὸν σφρῆγος οὐ μόνον πνευματικὸν ἀλλὰ καὶ σωματικόν. Ἡ ἀγάπη του πρὸς τὰς σωματικὰς ἀσκήσεις, ἰδίᾳ δὲ πρὸς τὴν ἱππασίαν ἧς ἦτο θερμότατος λάτρις, συνετέλεσε μεγάλως πρὸς τὴν διατήρησιν τῶν σωματικῶν καὶ πνευματικῶν του δυνάμεων. Μεταξὺ τῶν ζώντων κορυφαίων ζωγράφων ἐν Γαλλίᾳ ὑπάρχουσι πολυάριθμοι μαθηταὶ καὶ μιμηταὶ τοῦ Μεσσονιέ, ἀλλ' οὐδεὶς εἶνε ἱκανὸς ν' ἀναπληρώσῃ τὸ κενόν, ὅπερ κατέλιπεν ἀποθανὼν ὁ πρύτανις οὗτος τῶν ἀπανταχοῦ συγχρόνων ζωγράφων.

Νέα θεραπευτικὴ μέθοδος τῆς φθίσεως. Ὁ ἐν Παρισίοις ἰατρὸς Bernheim ἐκτελεῖ πειράματα πρὸς θεραπείαν τῶν φθισικῶν διὰ τῆς εἰς τὰς φλέγας αὐτῶν μεταγγίσεως νέου αἵματος, ἤτοι διὰ τῆς καλουμένης Transfusion. Τὸ ζῶον ὅπερ χρησιμεύει πρὸς τοῦτο εἶνε ἡ αἶξ. Ἐκ τῶν φλεβῶν τῆς αἰγὸς μετοχετεύεται τὸ αἷμα ἀπ' εὐθείας εἰς τὰς φλέβας τῶν φθισικῶν ἀνθρώπων, παρέχον εἰς αὐτοὺς νέαν ζωὴν καὶ δύναμιν. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς μεθόδου ταύτης εἶνε εἰσέτι ἄγνωστα, γνωστὸν ὅμως εἶνε ὅτι ὁ νόμος ἐν Γαλλίᾳ ἀπαγορεύει τὴν μετάγγισιν, καίπερ ἀποδειχθεῖσαν ὠφέλιμον εἰς αἱμορραγίας καὶ δηλητηριάσεις.

ΥΠΟΣΧΕΣΙΣ ΓΑΜΟΥ (ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ ΣΚΙΑΓΡΑΦΗΜΑ).

Οὐ μόνον ἡ κατὰ τοὺς ἀρραβῶνας ἐπισήμως γινομένη καὶ διὰ τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν δακτυλίων ὡς συμβόλου τῆς πίστεως ἐμπεδουμένη ὑπόσχεσις γάμου ἐθεωρήθη ἀνέκαθεν παρὰ πᾶσι τοῖς λαοῖς ὡς ἱερὰ καὶ ἀπαράβατος, ἀλλὰ καὶ ἡ ἁπλῶς, ἄνευ ἐπισημότητος, δοθεῖσα τοιαύτη ὑπόσχεσις θεωρεῖται σήμερον παρὰ τοῖς ὁπωσοῦν πεπολιτισμένοις λαοῖς ὡς οὐχ ἧττον ἱερὰ συνθήκη καὶ ὁμολογία, τῆς ὁποίας ἡ παράβασις συνεπάγεται πολλάκις λίαν ἀλγεινὰς τῷ παραβάτῃ ποινάς. Ἵνα τὰ ἄλλα παραλίπωμεν, κατ' αὐτόν ἔτι τὸν μεσαίωνα ἐλογίζετο ἄτιμος ὁ παραβάτης τῆς τοιαύτης ὑποσχέσεώς του: Ἡ ὑπόσχεσις αὕτη ἐθεωρεῖτο ὡς κτητὸν δικαίωμα, ὡς κτῆμα μεγάλης ἀξίας, παρὰ τοῦ λαβόντος αὐτήν· πόσον ἐξετιμᾶτο τὸ δικαίωμα τοῦτο, ἀποδεικνύει πρὸς πλείστοις ἄλλοις καὶ τὸ γεγονός, ὅτι ὁ Jagello, ὁ δοὺξ τοῦ Lithauen, ὅτε τῷ 1345 ἐζήτησεν εἰς γάμον τὴν μετὰ τοῦ δουκὸς τῆς Αὐστρίας Γουλιέλμου μεμνηστευμένην βασίλισσαν τῆς Πολωνίας Hedwig, μετ' ἰδιαιτέρας ἐμφάσεως ἐδήλωσεν ὅτι ἦτο πρόθυμος νὰ πληρώσῃ τὸ διὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους κολοσσιαῖον ποσὸν τῶν 200,000 φιορινίων ὡς ἀποζημίωσιν εἰς τὸν δοῦκα Γουλιέλμον, ἂν οὗτος συγκατετίθετο νὰ παραιτηθῇ τῶν ἐπὶ τῆς μνηστῆς αὐτοῦ ἀξιώσεων. Πόσους δὲ πικροτάτους καὶ προσβλητικωτάτους λόγους ἠναγκάσθη νὰ ἀνεχθῇ ὁ αὐτοκράτωρ Φρειδερῖκος ὁ τέταρτος ὁ ἐκ τοῦ οἴκου τῶν Ἀψβούργων παρὰ τοῦ βασιλέως τῆς Νεαπόλεως Ἀλφόνσου, διότι ἐδίσταζέ πως νὰ νυμφευθῇ τὴν ἀνεψιὰν αὐτοῦ, τὴν πριγκίπισσαν Ἐλεονώραν τῆς Πορτογαλλίας, μεθ' ἧς ἦτο μεμνηστευμένος! Καὶ ὁ τρίτος Ναπολέων περιῆλθεν εἰς δεινὴν ἀμηχανίαν ἕνεκα ὑποσχέσεως γάμου, δοθείσης ὑπ' αὐτοῦ καὶ μὴ ἐκπληρωθείσης. Εἶχε συνάψῃ δηλαδή, πρόεδρος ἔτι ὤν, λίαν τρυφερὰς σχέσεις πρὸς τὴν πλουσίαν δεσποινίδα Howard, ἥτις μάλιστα λαβοῦσα παρ' αὐτοῦ τὴν ὑπόσχεσιν ὅτι ὡς σύζυγός του ἔμελλε νὰ ὑψωθῇ ἐπὶ τὸν θρόνον τῆς Γαλλίας παρέσχε προθύμως εἰς τὸν Ναπολέοντα τὰ διὰ τὸ πραξικόμημα τοῦ 1851 ἀναγκαῖα χρήματα, συμποσούμενα εἰς πολλὰ ἑκατομμύρια. Ὁ Ναπολέων ὅμως βραδύτερον ἀποφασίσας νὰ νυμφευθῇ τὴν κόμησσαν Εὐγενίαν Montijo, κατώρθωσε διὰ δολίων μέσων νὰ ἀπομακρύνῃ τὴν Miss Howard ἐκ Παρισίων. Ἀλλ' αὕτη ἐπέστρεψε μετ' οὐ πολὺ εἰς Παρισίους μὲ τὴν ἀπόφασιν νὰ ἐκθέσῃ τὸν αὐτοκράτορα δημοσιεύουσα τὰς ἐπιστολάς του. Ἐν τούτοις ἡ ἀστυνομία τοῦ Ναπολέοντος «ἔθηκεν εἰς ἀσφάλειαν» τὰς ἐπιστολάς ταύτας, καὶ ἡ δεινῶς διαψευσθεῖσα κυρία ἠναγκάσθη νὰ ἀρκεσθῇ εἰς τὸν ἐν τῷ μεταξὺ παρὰ τοῦ Ναπολέοντος δοθέντα αὐτῇ τίτλον «κομήσσης de Beauregard» καὶ εἰς τὸ δωρηθὲν αὐτῇ ὁμώνυμον μέγαρον. Πλὴν τούτων ἔλαβε ὀλίγον κατ' ὀλίγον παρὰ τοῦ Ναπολέοντος 5,449,000 φράγκων, τὰ ὁποῖα ὅμως οὐδαμῶς ἱκανοποίουν αὐτήν.

Ἐννοεῖται οἰκοθεν ὅτι οὐ μόνον διὰ τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς κοινοὺς βροτοὺς ἡ ὑπόσχεσις γάμου ἔχει τὴν αὐτὴν σπουδαιότητα. Οὕτω λ. χ. ἐσχάτως κατεδικάσθη νεανίας τις ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τῆς Φραγκφούρτης ἐκὶ παραβάσει τῆς ὑποσχέσεώς του εἰς τὴν ποινήν, ἢ νὰ νυμφευθῇ τὴν νεάνιδα ἢ νὰ πληρώσῃ αὐτῇ ἀποζημίωσιν 20,000 μάρκων. Ἐν Ἀγγλίᾳ, ὡς γνωστόν, τοιαῦται δίκαι, ἐν αἷς ἡ ἐγκαταλειφθεῖσα νεᾶνις ἀπαιτεῖ παρὰ τοῦ ἀπίστου μνηστῆρος ἢ ἐραστοῦ χρηματικὴν ἀποζημίωσιν, εἶναι συνηθέσταται καὶ σχεδὸν καθημεριναί. Διεξάγονται δὲ πᾶσαι αἱ δίκαι αὗται ἐν τῷ δικαστηρίῳ Queens-Bench καὶ λήγουσι συνήθως μὲ τὴν καταδίκην τοῦ ἐναγομένου εἰς πληρωμὴν τῆς ἀπαιτουμένης ἀποζημιώσεως. Τὸ μέγεθος τῆς χρηματικῆς ἀποζημιώσεως εἶνε κατὰ τὰς διαφόρους περιστάσεις πολὺ διάφορον. Οὕτω λ. χ. Γερμανίς τις παιδαγωγός, ἐναγαγοῦσα συμπολίτην αὐτῆς τινα ἐπὶ παραβάσει τῆς ὑποσχέσεώς του, ἔλαβε παρ' αὐτοῦ δικαστικῶς ἀποζημίωσιν 2000 λιρῶν στερλινῶν, ἐνῷ ἄλλη τις κυρία διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν ἔλαβεν ὡς ἀποζημίωσιν ἓν μόνον φαρδίνιον, ἴσον πρὸς τρία περίπου λεπτά. Ἡ κυρία αὕτη, γνωρισθεῖσα τυχαίως μετά τινος ῥάπτου ὀνόματι Cohem, ἐνέπλεξεν αὐτὸν ἀμέσως ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς εἰς τινα περὶ γάμου συνδιάλεξιν, καὶ σχεδὸν διὰ τῆς βίας προσείλκυσεν αὐτὸν εἰς τινα κατὰ μόνας συνέντευξιν, καθ' ἣν ἐξέφυγεν ἐκ τοῦ θύματος ἡ ὑπόσχεσις. Ὅτε ὅμως ὁ ῥάπτης ἀπεμακρύνθη καὶ εὑρίσκετο πλέον «ἐκτὸς βολῆς», δὲν ἐσυλλογίσθη πλέον καθόλου τὴν ὑπόσχεσίν του. Ὁ δικαστὴς ἐπεδίκασε τῇ ἐν λόγῳ κυρίᾳ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ἑνὸς φαρδινίου, μόνον ἵνα τηρήσῃ τὸν νόμον, ὅστις πᾶσαν ὅπως δήποτε δοθεῖσαν ὑπόσχεσιν γάμου θεωρεῖ ὡς ἐκπληρωτέαν, καὶ τὸν παραβάτην αὐτῆς ἀναγκάζει εἰς πληρωμὴν ἀποζημιώσεως, ἐὰν ὑπάρχωσιν, ἐννοεῖται οἰκοθεν, αἱ ἀναγκαῖαι ἀποδείξεις. Αἱ ἀποδείξεις συνίστανται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ὡς εὐνόητον, εἰς ἐρωτικὰς ἐπιστολάς . . . — Οὐ μόνον δὲ γυναῖκες, ἀλλὰ καὶ ἄνδρες ἐνίοτε ἐνάγουσι τὰς ἀπίστους μνηστὰς ἢ ἐρωμένας των καὶ ἀπαιτοῦσιν ἀποζημίωσιν παρ' αὐτῶν, ὡς παραβασῶν τὴν ὑπόσχεσίν των. Πρό τινος χρόνου λ. χ. ὁ κύριος Valentine, γέρων 55ετὴς καὶ ἄγαμος, διεβεβαίου μετὰ δακρύων τὸν δικαστὴν τοῦ Queens-Bench ὅτι ἀπώλεσε πᾶσαν χαρὰν καὶ ἡδονὴν τοῦ βίου, ἀφ' ὅτου ἡ δεσποινὶς Powel, ἡ 46ετὴς οἰκονόμος καὶ ταμίη τοῦ νεωστὶ ἀποθανόντος θείου του, ἐδήλωσεν αὐτῷ ὅτι δὲν θέλει νὰ τηρήσῃ τὴν δοθεῖσαν ὑπόσχεσίν της περὶ συνοικεσίου. Ἡ δεσποινὶς Powel δὲν ἠρνεῖτο μὲν ὅτι ὑπεσχέθη, ἐνόμιζεν ὅμως ὅτι ὁ κύριος Valentine ἠδύνατο νὰ ἱκανοποιηθῇ μὲ ἀποζημίωσιν 20 σελινίων. Ἀλλ' ὁ δικαστὴς εἶχε καλητέραν ἰδέαν περὶ τῆς ἀξίας τῆς προσωπικότητος αὐτῆς, καὶ ἐπεδίκασε τῷ γηραλέῳ ἐραστῇ ἀποζημίωσιν 25 λιρῶν στερλινῶν διὰ τὴν ἀπώλειαν τῆς εὐτυχίας του· τὸ ποσὸν τοῦτο ἐπλήρωσεν ἡ Ἀγγλὶς γεροντοκόρη τοσούτῳ προθυμότερον, καθ' ὅσον παρὰ τοῦ ἀνωτέρω μνημονευθέντος θείου ἐκληρονόμησεν, ἐκτὸς πολλῶν ἀκινήτων κτημάτων μεγάλης ἀξίας, καὶ 11,000 λιρῶν στερλινῶν εἰς μετρητά. Ἐκ τούτου δὲ καθίσταται συγχρόνως λίαν εὐνόητον καὶ εὐεξήγητον τὸ ἄπειρον ἄλγος τοῦ δυστυχοῦς ἐραστοῦ.

Ἐνταῦθα ὅμως παρουσιάζεται καὶ ἡ σκοτεινοτέρα, ἡ ἀνάποδη, ἡ βιομηχανικὴ ὄψις τοῦ πράγματος. Ἡ αὐστηρότης, μεθ' ἧς ὁ νόμος ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἔτι μᾶλλον ἐν Ἀμερικῇ τιμωρεῖ τοὺς παραβάτας τῶν περὶ γάμου ὑποσχέσεών των, ἐγέννησε καὶ ἐξέθρεψε νέον βιομηχανικὸν κλάδον, ἀνθοῦντα καὶ ἀκμάζοντα διὰ τῆς ἐπὶ τοιούτων ὑποσχέσεων κερδοσκοπίας. Γυναῖκες κερδοσκόποι, τυχοδιώκτριαι, τρέχουσι διηνεκῶς εἰς ἀναζήτησιν πλουσίων θυμάτων, καὶ ἀλλοίμονον εἰς τοὺς πλουσίους νέους ἢ γέροντας, τοὺς ἐμπεσόντας εἰς τοὺς ὄνυχας τῶν ἐπικινδύνων τούτων καλλονῶν, αἵτινες δι' ὑποχθονίων μηχανημάτων κατορθώνουσιν ἀμέσως ν' ἁρπάσωσι τὸ πτερόεν ἔπος τῆς ὑποσχέσεως. Εἰς πόσους πλουσίους τὸ ἀπερισκέπτως προφερόμενον «Ναί» ἐστοίχισε μυριάδας καὶ δεκάδας μυριάδων! Ἄλλως τε τὰ ῥαδιοῦργα ταῦτα γόναια κατορθόνουσιν ἐνίοτε τὸν σκοπόν των, καὶ ἄνευ ῥητῆς ὑποσχέσεως ἐκ μέρους τοῦ θύματος. Ὁ δὲ κλάδος οὗτος προήγαγεν εἰς θαυμασίαν ἀκμὴν καὶ ἕτερον εἰδικὸν ἐπιστημονικὸν κλάδον, τὸν τῶν δικηγόρων, τῶν ἀσχολουμένων ἀποκλειστικῶς μὲ τὴν διεξαγωγὴν τοιούτων δικῶν. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι ἡ Ἀμερικὴ δὲν ἔμεινεν ὀπίσω, ἀλλ' ἔσπευσε καὶ ἐν τούτῳ νὰ ὑπερακοντίσῃ τὴν ἀντίζηλον αὐτῆς Ἀγγλίαν. Ρ. Μ.

κ. Γ. Κ. εἰς **Πάτρας**. Ἐλάβομεν ὑπὸ σημείωσιν καὶ σᾶς εὐχαριστοῦμεν. — κ. Κ. Π. εἰς **Σουλινᾶ**. Ἐλήφθησαν. — κ. Σ. Μ. εἰς **Κορυτσᾶ**. Θὰ φροντίσωμεν. — κ. Α. Ζ. εἰς **Μοναστήριον**. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν εὐγενῆ φροντίδα. — κ. Ε. Σ. εἰς **Minet-el-Βασσάλ**. Ἐλήφθησαν. — κ. Δ. Σλ. εἰς **Φιλιππούπολιν**. Ἐλάβομεν ὑπὸ σημείωσιν καὶ θὰ φροντίσωμεν διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐκδότης **Π. Δ. ΖΥΓΟΥΡΗΣ.** — *Ἐκ τοῦ τυπογραφείου καὶ τοῦ στοιχειοχυτηρίου διὰ τὰς ἀνατολικὰς γλώσσας* **Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ** *ἐν Λειψίᾳ.*
Χάρτης ἐκ τῆς **Neue Papiermanufactur** *ἐν Στρασβούργῳ.*